

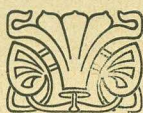
A BUDAPESTI ÁLLAMI ELEMI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET
ÉRTESÍTŐJE

AZ 1907—1908. ISKOLAI ÉVRŐL.

SZERKESZTETTE

Dr. BALÓ JÓZSEF

IGAZGATÓ.

BUDAPEST

PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1908.

A BUDAPESTI ÁLLAM EGYETEM

ELNÖKSÉGE

ELNÖKSÉGE

1901-1902. ÉVI ÉRTÉSE

ELNÖKSÉGE

DR. BÉNYI JÓZSEF

ELNÖKSÉGE

BUDAPEST

ELNÖKSÉGE

1902

I. Az iskolai év története.

Az 1907/8. isk. év jól előkészítetten, rendesen kezdődött. Augusztus 31-én tanári gyűlés; szeptember 2-án javító vizsgálatok; 3-án beiratkozások; 4-én az év ünnepies megnyitása; 5-én a tanítás megkezdése.

E naptól fogva az iskolai évnél bezárásáig a tanítás zavartalanul s az iskolai szüneteket kivéve, megszakítás nélkül haladt. Az évvégi vizsgálatok, a magánvizsgálatokat is ideértve, június 26-án értek véget. Az évvégi ünnep azonban június 14-én tartott meg.

Beiratkozott szeptember folyamán az I. osztályba 35, a II. osztályba 28, a III. osztályba 39, a IV. osztályba 29, összesen 131 növendék. Vizsgálatra állott év végén 31, 28, 32, 28 = 119 növendék.

A *gyakorló hat osztályú mindennapi iskolában* a tanítás szeptember 5-én kezdődött; a *gazdasági ismétlő-iskolában* szeptember 12-én, s a gyakorló-iskolával kapcsolatos ifjúsági egyesület szeptember 19-én alakult meg, ekkor kezdvén meg *munkálkodását is*.

A gazdasági ismétlő-iskola az idén is csak egy osztályból állott, az igaz, hogy ez az egy 12 növendékkel indult meg, de az is igaz, hogy év végére a 12-ből csak 4 maradt.

Az ifjúsági egyesület tagjainak száma kezdetben 26 volt. S elején nem volt olyan gyűlés, amelyiken legalább 15 tag jelen nem lett volna. De a tagok lassanként elmaradoztak a gyűlésekről. Mégis május 15-ig összesen 34 előadással összekötött gyűlés volt, amelyeken az igazgató, Snašel F., Kún A., Farkas S. tanárok előadásain kívül mind a IV. éves tanítónövendékek voltak az előadók. Ez egyesület tehát a gyakorlati kiképzés terén teljesen bevált.

Az intézetnek az ifjúság társadalmi nevelésére törekvő szervei, mint az ifjúsági *segítő-, önképző- és alkoholelles-egyesületek* szintén szeptember elején alakultak meg, amint ezt is, meg egész évi működésüket az alább közölt jelentések behatóan ismertetik.

Örvendetes, hogy betegségek az intézet elősorolt szerveinek egész évi munkálkodását, sem a tanárok-, sem a növendékek részéről állandóbban nem akadályozták.

De mégis megszomorította az intézetet *Nagy F. Károly* nyug. kollégánk halála, kinek porai felett az ifjuság és tanári kar kegyelele leng.

A tanári karban nagy változás volt, hogy *Farkas S.* kollégánk a VI. ker. tanítónőképző igazgatójává neveztetett ki, kinek helyébe *Mészáros Jenő* tanár jött a temesvári testvérintézettől; *Ozoray J.* r. k. hittanár távozott s helyét *Szokolay Antal* hittanár foglalta el. Szíves üdvözlettel illethetjük úgy az előremenőket, mint az ide jövőket. *Quint J.* mb. tanár segédtanárrá neveztetett ki.

2. Az intézet pedagógiai és külön didaktikai munkája ez évben általában az előbbi évek által kitűzött irányban haladt. Első volt a tantervben megszabott anyagnak, lehetőség szerint, alapos feldolgozása s erre egyebek között az is kötelezte az intézetet, hogy most már a második évben szerepelt, mint a *tanítóképző-intézeti tanárképző kollégium didaktikai gyakorlatainak intézője*. Ebben a munkában pedig nemcsak az a feladatuk a gyakorlatot vezető tanároknak, hogy a tanításban a lehetőségig mintát szolgáltatassanak, hanem az is, hogy a tanítóképző-intézet tantervét, tanmeneteit magyarázzák; írásbeliek, olvasmányok helyét kijelöljék s a szemléltetés elveit a tanítás minden eszköze által megtestesítsék. A tanárjelöltek ebben az isk. évben minden alkalomból előre átnézett írásbeli előkészülés alapján bocsáttattak a folytatólágos tanításra. S remélhető, hogy az intézet ebbeli feladatait is évről-évre sikeresebben oldja meg.

A tanítóképző-intézeti tanterv végrehajtása mellett gondja volt a tanári karnak, hogy a gyakorló-iskolával való kapcsolatot állandóan keresse s a szaktanárok a tárgyak népiskolai módszerét is fejteggessék. Ebbe vág bele az, hogy a szaktanárok mindannyian tartottak mintatanításokat is a gyakorló-iskolában.

A tanulók nagy része mindezekben kifogás nélkül nyomult a tanári kar után. De nem ritka volt az az eset sem, hogy egyiknél-másiknál a munka alól való kibúvás érdeke óramulasztásokat idézett elő. Az intézet szigorú figyelme mindannyiszor észre tette az ilyen ifjakat, de bizonyos, hogy a távollakó künnlakók az intézet mai eszközeivel nem minden alkalomból ellenőrizhetők. Ez meg a tanítói nevelés kérdéséhez vezet, ami második főgondját alkotta a tanári karnak.

A bennlakókat szigorú házirenddel irányította az internátus s másfelől a kedély életét fejlesztő foglalkozásokkal kötötte le. A nem szüleiknél lakó künnlakókat pedig havoként látogatták a tanárok. De lépten-nyomon kiderült, hogy 131 ifjút 46 bennlakó rendbeszedésével szabatos közszellemre nevelni igen nehéz s felvetődik az a gondolat, hogy amennyiben elhelyezésre alkalom lenne, nem volna-e célszerű az összes növendékeket bennlakókká tenni. Mert az iskola mit érhet el, ha a növendéket az utca, a villamos kocsi stb. napról-napra megszabadítja az iskolában szerzett magasabb színvonalú hatásoktól.

Az iskola nevelésében és oktatásában általában kifejeződött a tanárkar egybehangzó működésére való törekvés. A havonként tartott konferenciákon minden alkalomból, főképpen az intéseknél, szoba kerültek az ifjak, s rögtön megvolt az egységes megállapodás is a hibák megszüntetésére nézve.

A nevelés általában a tanítónak szükséges minden oldalú érdeklődés felkeltésére irányult. Ápolásra talált a rend és pontosság, az önmunkásság érdeke, a modern irányzatok iránt való fogékonyság, a lecke tanulásával egyaránt; a vallásos és hazafias szellem, a kis gyermekek szeretete, a jó ízlés és finom modor, az értelem, kedély és erős akarat mennél több mozzanata.

Pl. október 5-én testületi gyülekezés volt a *tornateremben*, amikor az igazgató buzdító beszéd kíséretében nyújtotta át az *egri tornaversenyen* (1907. május 26.) győzteseknek az érmeiket: *Makó B.*, III. évesnek, *Mészáros J.*, I. évesnek, *Krenkó J.*, III. évesnek, *Foltát F.*, IV. évesnek és *Bera N.*, már végzettnek.

De ez jó alkalom volt az október 6. nap jelentőségéről való megemlékezésre is.

Szép próbája volt ez iskolai évben az intézet munkaerejének a *londoni magyar kiállításra* való előkészület is. Kiváltak e munkában: egy négy osztályra szóló, kész növendék-munkákban feltüntetett *slöjd-tanmenet*, továbbá a *fiziológiai* és az *énektanítás módszerét szolgáló táblázatok*, amelyeket *dr. Neményi I.* osztálytanácsos úr elküldésük előtt megsejmelte és elismeréssel honorált.

A népnevelés és a nép egészségének megóvása szempontjából nagyfontosságú volt az az előadás-sorozat, amelyet *dr. Okolicsányi Kulhy Dezső*, az Erzsébet-szanatórium igazgató-főorvosa a *tüdővérszről* tartott, 4 ízben 8 óra hosszat, január 17-től február 13-ig. Sokat tanultak az előadásokból a növendékek is, a tanárok is. Köszönet illeti meg a főorvos urat e helyen is.

Február 20.-tól kezdődőleg 3 héten *dr. Stein Fülöp*, főorvos úr tartott heti egy előadást az alkoholelleses küzdelmekről.

A tanítónövendékeknek a gyermek tanulmányozása iránt való érdeklődését nagyban előmozdította az, hogy a felsőbb osztályosak az idén is többször részt vettek a *Gyermektanulmányi társaság* felolvasó ülésén.

A *madarak és fák* napját május 19-én tartottuk meg a *gödöllői* tanulmányi kirándulással kapcsolatban, a szép erdő közepén, mikor *Snašel F.* tanár a *fákról*, *Quint J.* tanár a *madarokról* tartott igen tartalmas, gyakorlati irányú s a nappal élénk vonatkozásban álló előadást.

A *gödöllői* kirándulás, melyben az igazgató, 8 tanár, 2 nevelő és 117 növendék vett részt, más tekintetben is sikeres tanulmányokkal járt, mert a kir. kastély megtekintésén kívül a *méhészeti* és *baromfitelep* szemléletét is magában foglalta.

A *béke napján*, május 20-án *Mészáros Jenő*, tanár és *Lados József* IV. éves tanítónövendék, működtek közre a nap jelentőségének megmagyarázásában.

Felemlítendő, hogy gyakorló-iskolánk s gyakorlati kiképzésünk tanulmányozására két napot töltött gyakorló-iskolánkban *Pongrácz Róza*, a szatmári ev. ref. tanítónőképző-intézet gyakorló-iskolájának tanítónője.

Az intézetet ebben az iskolai évben nagy öröm érte. Már októberben híre jött, hogy egy új épület emelésére 550.000 korona állítatott be az 1908. évi költségvetésbe. A tanári kar nem is késlekedett testületileg rögtön megjelenni gróf *Apponyi A.* vallás- és közoktatásügyi miniszter úr, *dr. Tóth J.* államtitkár úr és *dr. Neményi J.* osztálytanácsos úr előtt. Mind a három helyen kifejezte hálás köszönetét — az intézetről való szíves gondoskodásért.

S ma a tanári kar az iskolai helyiségnek többször felemlített nagy fogyatkozásá közt a közeli valóság szép reményében dolgozik. Mert el is jött már az ideje, hogy Budapest egyetlen tanítóképző-intézete legalább oly elhelyezésben részesüljön, mint a vidékiek.

Mire e sorok napvilágot látnak, az állami költségvetés is készen áll s a főkérdés az, hogy közelebből mikor kezdik meg az új épület építését.

Egyébiránt, hogy az intézet egy neki való helyiségben önállóan folytathassa életét, arra már ebben az évben is megtörtént minden kezdeményezés és bevezetés.

Ugyanis a magas ministerium az elemi és polgári tanítóképző igazgatóinak előleges megegyezése és javaslatai alapján a két intézetet gazdaságilag is, területbeli felosztással is a 97.481/1907. számú rendelettel ketté választotta. Mind a két intézet külön költségvetéssel külön látja el magát mindennel. S amint az egy évi tapasztalat mutatja, ez mind a két intézetnek javára szolgál.

Az intézet ez évi életét részletekben külön címeken ismertetjük.

Álljanak itt sorban az iskolai ünnepek regisztrálásai és műsorai.

Erzsébet királyné emlékezetére november 19-én tartott iskolai ünnep műsora:

1. *Palme*: Motett: énekl. az ifjúsági énekkar.
2. *Szokoly Antal*, róm. kath. hittanár: Emlékbeszéd megdicsőült *Erzsébet királynéről*.
3. *Boka-Bihary*. Lassú magyar; előadja az ifjúsági zenekar.
4. *Várady Béla*: *Erzsébet*, költemény; szavalja *Szilágyi Sándor*, I. éves tanítónövendék.
5. *Himnusz*; előadja az ifjúsági énekkar.

Az ifjúsági önképző-kör által március 15-én tartott iskolai ünnep műsora:

1. *Megnyitó beszéd*. Tartja Lados J., önképzőköri ifjúsági elnök.
2. *Ima*. Mondja Goda Gyula.
3. *Himnusz*. Erkel F.-tól. Előadja az ifjúsági ének- és zenekar.
4. *Ünnepi beszéd*. Irta Lados J., előadja Szócs Béla.

5. *Lavotta*. Szerenád a Tiszaház előtt. Boka András. Száz ember verbunkós. Előadja az ifjúsági zenekar.
6. *Ledőlt szobor*. Petőfi Sándortól. Szavalja Szalay Pál.
7. *Hallgató magyar*. Hazslinszky G.-tól, hegedűn előadja Kovachich J., zongorán kíséri Nohn Nándor.
8. *Március 15.* Ábrányi Emiltől. Előadja Jónás Géza.
9. *»Cinka Panna«* melodráma, zenéjét írta Alföldi László, szövegét Farkas Imre. Szavalja Szilágyi Sándor, zongorán kíséri Holcsmann R., hegedűn Fehér E.
10. *Boldis »Talpra magyar«*. Előadja az ifjúsági ének- és zenekar.

*Az 1848. évi, korszakalkotó törvények szentesítésének emlékére
ápr. 11-én rendezett isk. ünnep műsora:*

1. a) *Priestermarsch* von Mozart. b) *Menuett* aus dem Septett von Beethoven. Előadja az intézeti zenekar.
2. *Ünnepi beszéd*. Irta Mészáros Jenő tanár. Felolvassa Radnai Oszkár tanár
3. *XV. Szollár*. Krause Tódortól. Előadja az intézeti énekkar.
4. *A magyarok Istene*. Irta Petőfi S. Szavalja Szalay Pál I. éves növ.
5. *Hymnus*. Előadja az intézeti ének- és zenekar.

*Az ifjúsági kirándulási alap javára május 23-án rendezett
belépő-díjas hangverseny műsora:*

1. *Cherubini*: *»Lodoiska«* nyitány. Előadja az ifjúsági zenekar.
2. *Chopin*: *Polonaise*. Zongorán előadja: Ságody Otmár úr.
3. *Palme*: a) *Fohász*. b) *A dal dicsérete*. Előadja az ifjúsági énekkar.
4. *Erkel-Huber*: *Hunyadi László ábránd*. Két hegedűn zongorakísérettel előadták: Erdős Mórné, Erdős Mór és Kovách Árpád.
5. *Lamperth Géza*: *Rege a két kis aranyarkantyúról*. Szavalja: Szalay Pál.
6. a) *Beethoven*: *Adagio*. b) *Spohr*: *Faust Polonaise*. Előadják: Kovachich József (I. heg.), Székely Antal (II. heg.), Wehry Hugó (III. heg.), Berenkey Attila (IV. heg.), Bartos Dezső (I. viola), Holcsmann Róbert (II. viola), Maier János (I. cello), Károlyi Ernő (II. cello), Barkász Dániel (nagybőgő), Nohn Nándor (zongora), Lados József (orgona).
7. *Meyerbeer*: *Apród dala* a *»Hugenották«*-ból. Énekli: Seidl Mimike kisasszony. Zongorán kíséri: Szalay István úr.
8. *Mozes*: *Kuruc dalegyveleg*. Előadja az ifjúsági ének- és zenekar.

A 125.508/1907. sz. m. rendelet szerint a gyakorló-iskolával kapcsolatos ifjúsági egyesület is tartott márc. 15-én egy iskolai ünnepet, melyen az egyesület tagjain kívül részt vettek a IV. éves tanítónövendékek s a III. évfolyamból is számosan.

Ez ünnepet a tagok karéneke: a *Szózat* nyitotta meg, amely után dr. Baló József igazgató népszerűen magyarázta a napnak jelentőségét s az ahhoz fűződő gondolatokat. Ezt követte a tagok énekkara: *Csinom Palkó*. Egy tag szavalta a *Talpra magyar-t* s végül elénekelték a *Hymnus-t*.

Az ifjúsági segítő-egyesületről.

(Prockl Gyula, ifj. elnök előadása az évrőlközgyűlésen.)

Kedves barátaim! Ismét elmúlt egy év és mi számos ismerettel és tapasztalattal gazdagítottuk lelkünket. Merítsünk tanulságot és példát az ifjúság legszebb egyesületének történetéből és működéséből: amelyet én röviden elmondok:

Egyesületünk 1895-ben vált el a polgári tanítóképző segítő-egyesületétől.

A segítő-egyesület tanárelnöke 1895—1901-ig dr. Baló József igazgató úr volt. 1901-ben az igazgatói teendők miatt nem vezethette tovább az egyesületet.

Dr. Baló József igazgató úr vezetése igen áldásos volt egyesületünkre, úgy erkölcsi, mint anyagi haladására. Az ő tanárelnöksége alatt is az ő kezdeményezésére az ifjúság Keller Lajos segítő-egyesületi pénztáros halálának és érdemeinek emlékére a 200 K-t tevő »Keller-alapítványt« gyűjtötte. Ennek kamatait, tudjuk, minden évben a versenytanítás nyertese kapja. Az igazgató úrnak önzetlen, odaadó és önfeláldozó munkásságát azonban legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy az egyesület vagyona rövid hat év alatt 1.325 K-ról 4.161 K-ra szaporodott.

Egyesületünk, mely annyit köszönhet az igazgató úr munkásságának, mindig hálával és szeretettel fog elnökségéről megemlékezni.

Igaz, önfeláldozó, magyar jelleme szolgáljon például az egyesület minden tagjának.

Kérjük a jó Istent, hogy kedves igazgatónkat, ki tehetségét és erejét a hazának áldozva, annak tanítóságát képezi, még sokáig éltesse.

Egyesületünket 1901 óta Miklós Gergely tanárelnök úr vezeti. Így ebben az évben is. Mielőtt azonban buzgó fáradozását ecsegtelném és azért köszönetet mondanék, egyesületünknek ez évi működését kell röviden vázolnom.

A segítő-egyesület választmánya legelső rendes gyűlését 1907 októberben tartotta. Ezen gyűlésen a választmány 8 folyamodónak 65 K-t szavazott meg.

A novemberi gyűlésen 74 Kor. szavaztatott meg 11 folyamodónak, a februárban 62 Kor. 7 folyamodónak. Ez évben, mint mindig, a Keller-alapítvány kamatait a versenytanítás nyertesének jutattuk, aki ez évben Lados József IV. éves növendék volt, végül ez évben a segítő egyesület a Gyertyánfy-féle kis és nagy alap kamatait is az arra rászorult három növendéknek jutatta. A nagy alapot, mely 84 Kor. tesz, két részre osztotta a választmány és 42 Kor. Holczmannak, 42 Kor. pedig Zatykó Lajosnak szavaztatott meg. A kis alap kamatait, mely 18 Kor. tesz, Schiller Ferencnek szavazta meg a választmány. Ugyancsak ez a gyűlésen a választmány két növendéket, akik az ösztöndíjra pályáztak, de nem kapták meg, 8—8 Kor. segélyben részesített. Összesen az egyesület tehát 319 K-át juttatott az arra rászorult tagjainak.

Ebből is látható, hogy mennyire fejlődött egyesületünk, amely 1895 ben csak 120 K-val segítette a szegénysorsú növendékeket, most ime 319 K.-val segíthetett. Ebből egyszersmind nyilvánvaló, hogy mily nagy erőt tudnak kifejteni az emberek, ha egyesülnek, ebből merítsünk tanulságot. Az egyetértésre, egyesülésre akarom

felhívni kedves barátaim a figyelmeteket. Magyarországon a szomorú időknek okai, mindig a széthúzás és egyetlenkedés volt. Most is jobb egyetértésre volna szükség. Hogy ez nincs még, annak oka, hogy a nemzet tagjai nem tudják átlátni az egyesülés nagy hasznát és erkölcsi erejét. A tanítónak feladata, hogy a népet összetartsa, egyetértésre buzdítsa és velük ennek, vagy a nemzetnek gazdasági hasznát és erkölcsi erejét megértesse. Ha a tanító majdan eléri azt, hogy minden tanítvány ezen hazafiúi kötelességét átérzi, akkor ismét boldoggá lehet nemzetünk.

A tanító azonban ne csak szóval hirdesse azon eszméket, hanem tetteivel és példával hasson. Példának állítom itt minden-esetre minden tanítónak különösen nektek kedves Barátaim, a segítő egyesület tisztelt és szeretett tanárelnöke: Miklós Gergely igazgató urat.

Miklós Gergely igazgató-tanár úr elnöksége alatt úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásával járult az egyesület felvirágoztatásához. Köszönettel tartozunk Miklós Gergely tanárelnök úrnak, hogy dacára nagy elfoglaltságának nyugalomát egyesületünk céljának feláldozta. Ő emberbaráti érzésének engedve, egy ideál felé törekedik mindig: »a szegényebb sorsú tagok anyagi segítségére«. Ezen célját mindig a legnagyobb következetességgel és kitartással szolgálta. Mi a kedves tanárelnök úrnak viszonzásul többet nem tehetünk, minthogy iparkodunk zászlója alá sorakozni és az Ön példáját követni: hasonló célnak feláldozni életünket. Eszméinek megvalósításáért folytatott küzdelmében erősítse és boldogítsa az a tudat, hogy példája termékeny talajra talált, hogy mindazok, akiknek jót tett, tehát összes tanítványai, mert mindenik java szíven fekszik, hálával és szeretettel veszik önt körül.

Mindezek után hálát adok az isteni Gondviselésnek, köszönetet a tisztelt tanárelnök úrnak és a választmányi tagok buzgó és fáradtságot nem ismerő munkájáért.

Eljen Miklós Gergely tanárelnök úr.

Pénztári jelentés az 1907/8. egyesületi évről.

Bevétel:

Alaptőke 4 ⁰ / ₀ -os koronajáradékban	...	kor. 6.500.—
Pénztári készlet a mult egyesületi évről	»	183 15
A . . . . ajándéka	»	50.—
A gyakorló elemi isk. magánvizsga díjakból	»	44.—
A gazdasági hivatalban elhelyezett perselyből	»	15.22
125 tag után tagsági díj	»	250.—
Füzetek utáni ⁰ / ₀	»	0.70
Tőkegyarapítás névértékben	»	400.—
Kamatok 6.900 korona tőke után 1907. dec. 1-ig	»	138.—
Kamatok 6.900 korona tőke után 1908. jun. 1-ig	»	138.—
Összes bevétel	...	kor. 7.719.07

Kiadás:

400 korona névértékű koronajáradékért	---	---	---	kor.	381'67
Segélyek fejében 28 folyamodónak	---	---	---	»	217'—
Alapítványok kamatai fejében	---	---	---	»	26'—
Vegyes kiadás gyanánt	---	---	---	»	2'—
Összes kiadás	---	---	---	kor.	626'67
Az egyesület összes vagyonából	---	---	---	kor.	7.719'07
Az egyesület összes kiadását levonva	---	---	---	»	626'67
Marad	---	---	---	kor.	7.092'40
Az egyesület tiszta vagyonából	---	---	---	kor.	7.092'40
Az egyesületnek járadékban lévő vagyonát levonva	---	---	---	»	6.900'—
Készpénz mint pénztári egyenleg	---	---	---	kor.	192'40

Budapesten, 1908. május 21.

Maier János
pénztáros.

Jelentés a budapesti I. ker. állami elemi tanítóképző intézet »Alkoholelles Egyesület«-ének 1907/8. évi működéséről.

Alkoholelles egyesületünk 1907. év szeptember hó 7-én alakult meg, amikor is a kör tisztviselői megválasztattak. A tanári kar részéről Quint József tanár úr vezette a kört, állandóan sztem előtt tartva annak célját. Ifjusági elnökké Kanabé Gyula IV. é. növ. választatott meg, pénztárnokká Koricsánszky Lajos III. é., jegyzővé pedig Barkász Dániel III. é. növendékek lettek.

Ezen egyesületnek célja az, hogy a tanítójelöltek, ha majdan kilépnek a nép fiai közé, ottan maguk is jó példával járulván elől, a népet az alkohol élvezésének káros és veszedelmes következményeiről felvilágosítva ennek élvezéséről leszoktassák, a családnak, egyháznak és államnak így még derekabb és hasznosabb polgárokat neveljenek.

A körnek ez évben 75 tagja volt. Összesen 5 gyűlést tartott, melyeken a tagok átlag 55—60-an jelentek meg.

A gyűlések tárgyai mind az alkoholizmus káros hatásaira irányultak. Két ízben Quint József tanárelnök úr is tartott értekezést. Ezenkívül még Kanabé Gyula IV., Borbély Károly IV., Adametz Gyula III., Kovács Béla III. és Bielek Károly I. é. növendékek többször is közreműködtek előadásaikkal.

Budapesten, 1908. június hó 11-én.

Barkász Dániel
jegyző.

Pénztárvizsgáló bizottsági jelentés az Ifj. Önképző Kör pénztáráról.

Alulírottak, mint a kör által kiküldött pénztárvizsgáló bizottság tagjai, a mai napon az »Önképző Kör« pénztárát megvizsgálva, azt a következő állapotban találtuk:

Az összes bevételek a mult évi 937'07 kor. marad-	
ványnyal együtt	kor. 1.334'91
Az összes kiadás	» 202'60

A tiszta vagyon tehát... kor. 1.132'31
 melyből 1.087'75 kor. »Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárba« van letétbe helyezve; a többi pedig, vagyis 44'56 kor. a kirándulási alaphoz csatolatott.

Miután a jelzett tételeknek a tényekkel való megegyezése okmányokkal is igazoltatott, kérjük a pénztárosnak további ténykedése alól való felmentését, egyben pedig jegyzőkönyvi köszönetet, az »Önképző Kör« irányában tett buzgó s lelkiismeretes munkáságáért.

Budapest, 1908. június 13-án.

Teller Ferenc.

Jónás Géza.

A gyakorlati kiképzés.

A tanári kar 1907. aug. 31-től kezdve 1908. június 26-ig 14 gyűlést tartott s ezeknek tárgyalásain mindig a tanítónövendékek gyakorlati kiképzése volt egyik főtárgya a tanácskozásoknak.

Mindjárt az iskolaév elején megindult a IV. osztály heti 6, gyak. tanórájának a m. min. rendelet szerint való s órarend szerint megállapított értékesítése az A), B) és C) csoportba oszlott szaktanárok közreműködésével. Minden gyak. tanításon ott volt az igazgató, mint pedagógus, a gyak. isk. tanító és 1—2 szaktanár, meg az egész IV. osztály növendékserege. Pl. a hétfői tanítás tartott 8— $\frac{1}{2}$ 9-ig, az előbb említett tanárok közös előkészítésével. $\frac{1}{2}$ 9-től 9-ig rögtön lejárt a bírálat, a következő sorban. Szólt a tanító-jelölt, utána a főbíráló, azután az osztálytársak, még pedig előre kitűzött szempontok szerint; következtek a szaktanárok, majd a gyakorló isk. tanító s végül összefoglalta az eredményeket és megállapította a tanítás értékét az igazgató.

A bírálat elvégeztevel a hétfőhöz egy heti tanítás előkészítésére került a sor, amely igen sokszor ugyanazon tárgyú folytatlagos anyag előkészítéséből állván, a bírálattal kapcsolatosan és — annak $\frac{1}{2}$ órája alatt — meg volt oldható. E szerint minden nap tanítása a rá egy hétre következő hétfői, keddi, szerdai stb. tanítás előkészítésével záródott.

Az előkészítés alapján irandó részletes tanítási tervezetet ketten készítették el: a tanító és főbíráló, de a tanítás-tervezet vázlatát szintén megállapított formában és menetben az összes növendékek kötelesek voltak megírni és az illető tanítás előtt 48 órával benyújtani. A tervezeteket és vázlatokat általában a fent elősoroltak időnként meg is nézték, de az illető szaktanárok láttamozták.

A II. félévben ugyanazon jelölt két heti ugyanazon órában

és tárgyból folytatólagos tanítást tartott. Valamint egész évben az összes IV. évesek $2\frac{1}{2}$ napot töltöttek sorban a gyakorló iskolában, amidőn ott mindenféle tanítói feladatot végeztek. Évközben pedig másolták a gyak. isk. tanmeneteit, amelyeket teljes példányokban vízsznek az életbe.

Részt vettek a IV. éves növendékek az ifjúsági könyvtár kezelésében is, meg hospitáltak és tanítottak a *gazdasági ismétlő iskolában* és közreműködtek az ifjúsági egyesület vezetésében próbaleőadásokkal is.

A III. osztály gyakorló tanításai éppen úgy folytak le, mint a IV. évesekéi, csakhogy azoknak bírálatain bírálati jegyzőkönyv-olvasás is volt s azokon csak gyak. isk. tanító s az igazgató voltak mindig jelen.

Ez osztály tanításai év elejétől kezdve a tantárgyakban oly sorban haladtak, amint azokat a módszertani elmélet megelőzte. Ebből a célból az osztály pedagógiai elmélete a módszertannal kezdődött, amely a II. évi hospitálásokra és a pedagógiai elmélet közben előforduló gyakorlati demonstrációkra támaszkodhatott. A gyak. tanítások itt a tantervben megszabott keretekben mozogtak.

Úgy a III., mint a IV. osztály növendékei részesültek a tanmenetek kellő pontjain a szaktanárok részéről a népiskolai új tanterv ismertetésében.

A II. osztály növendékei a lélektani tanulmányok annyira haladtával sorban hospitáltak naponként a gyakorló iskolában s erről jegyzeteket voltak kötelesek vezetni.

Az ekként szervezett 1 évi munka alapján a következő tapasztalatok szűrődtek le:

1. Nem ártana a gyakorlati kiképzést már az I. osztályban kezdeni, ha az csak 1 napi hospitálásból állana is. Ez a jelöltet már a képzőbe való lépése első percétől kezdve hivatására emeltetné s a fogékony lelket gyakorlatilag is valamelyesképpen előkészítené, amellet hogy a zsenge fiatal tanítóhoz illő magatartásra hatékonyan indítaná, különösen, ha kellő mód nyújtatnék neki, hogy kis gyermeknek vezére lehessen.

2. A gyakorlati kiképzés ez intenzivebb módja igen könnyen a túlságba mehet s ebben az esetben részben a tanulást fenyegeti veszély, részben sablon szerint őrlik a tanítónövendékek a felvetett eszméket. Pedig szorgalmas, önönmagukban kedvet érző, kezdeményezést találó ifjú tanítókra van szükség. Az egyes intézetek közt az okos verseny tehát nem amennél bonyolultabb, több időt lefoglaló szervezkedésben rejlenék, hanem a kellő alkalmak, esetek, órák, mennél értékesebb kihasználásában.

3. S amint az utóbbi m. rendeletek az egységes munkára hangsúlyozva hívják fel a tanárkarok figyelmét, ennek kiindulására legalkalmasabbnak látszik a gyakorlati kiképzés tere, mely az intézetben ez évben becses eredményeket produkált. Nem utolsó gyümölcs e téren, hogy a tanárkar minden tagja tartott minta-

tanítást a gyakorló iskolában a tanárok és a IV. osztály előtt, amellet, hogy az elmélet közben a gyakorlatiak voltak a gyakorlati demonstrációk.

Az iskolai év végén a Keller-alap kamatjáért versenyző *Lados J.*, IV. éves és *Szőcs B.*, III. éves növendékek gyakorlati versenytanítása szép sikerről tanuskodott, amellet, hogy mind a két jelöltet díjjal jutalmazta.

Az internátus

növendékeinek száma év elején 46 volt; évközben 1 kimaradt s így az év végéig 45 élvezte az internátus áldásait.

A bennlakó növendékek névsora:

I. osztály:

1. *Breznay B.*, 2. *Ferencz K.*, 3. *Göndös J.*, 4. *Kerekes B.*, 5. *Medvedt E.* (kimaradt), 6. *Piliszy L.*, 7. *Printzinger L.*, 8. *Schmall J.*, 9. *Szalay P.*, 10. *Szilágyi S.*, 11. *Vida Imre* ingyen ellátással, 12. *Flérik J.*, 13. *Réli M.* féldíjas ellátással és 14. *Koszorús József* teljes fizető.

II. osztály.

1. *Bartha B.*, 2. *Holczmann R.*, 3. *Joszt F.*, 4. *Kovács S.*, 5. *Zatykó L.* ingyen ellátással, 6. *Szobotinovics E.* féldíjas ellátással és 7. *Ormai Antal* egészret fizető.

III. osztály:

1. *Berenkey A.*, 2. *Botta F.*, 3. *Kelemen M.*, 4. *Kiss Z.*, 5. *Székely A.*, 6. *Szőcs B.*, 7. *Tóth J.* ingyen ellátással, 8. *Karabélyos E.*, 9. *Smidélinsz S.*, 10. *Szabó K.*, 11. *Barkász D.*, féldíjas ellátással, 12. *Károlyi E.*, 13. *Kriszt E.* és 14. *Várady B.* teljes fizetők.

IV. osztály:

1. *Follát F.*, 2. *Köszeghy B.*, 3. *Lados J.*, 4. *Nohn N.*, 5. *Prockl Gy.*, 6. *Maier J.* ingyen ellátással, 7. *Bartos D.*, 8. *Laffeurse R.* féldíjas ellátással és 9. *Horváth J.*, 10. *Vass A.*, 11. *Wehry H.* teljes fizetők.

Az internátust az igazgató vezette, két nevelő segítségével. 1907. aug. 1-re bíztattak meg nevelőkül: *Fazekas Sándor* és *Baditz Pál*, okl. polg. isk. tanárjelöltek. *Baditz P.* november elején távozván, helyébe *Szám István* okl. elemi isk. tanítójelölt nyert megbízást. *Szám* is márc. végén megbízást nyert a székesfővároshoz

elemi isk. tanítóságra s az ő helyét *Mészáros Mihály* okl. középisk. tanárjelölt foglalta el.

A nevelők sorában tehát volt változás, ami az internátusi rendnek nem éppen hasznára vált. De viszont az internátusi nevelők egyéni buzgalma, pontossága, rendszeretete ellensúlyozta ezt. Volt ugyan egy pár ifjú, akinek a tömegre következetesen alkalmazott szigorú rend nem igen tetszett, de azokat meg sem nevezem s azok dacára sem fordult elő nagyobb fegyelmi ügy az internátusban, sőt az időnként rendezett *családi esték* többször derítették fel úgy a növendékek, mint a nevelők s az igazgató s tanárok perceit.

A legkifogástalanabbak voltak az internátusi életben az I. és II. éves tanítónövendékek. Egészségügyileg legsúlyosabb volt *Szabó K.* III. éves vakbélgyúladása, amely a kórházi műtéttel szerencsésen oldódott meg. Az internátus testületi mozgalmai közül csak azt említjük meg, hogy az igazgató s a nevelők vezetése mellett részt vettek a növendékek febr. 2-án, *Br. Eötvös* emlékünnepe.

Egészségügy.

A lefolyt tanévben a praeparandiai ifjúság egészségi állapota nagyjában véve kedvező volt. Csupán a januáriusi hónap súlyosodott némileg növendékeinkre, amennyiben a városszerte grasszáló influenza őket sem kímélte meg. De valamennyi eset, összesen 15, szövődmények nélkül, simán folyt le, átlag 4 napos időtartammal, úgy hogy az influenza miatt egy beteget se küldtünk kórházba, a hálótermek erélyes szellőztetésével pedig megakadályoztuk, hogy a baj fészket verjen az intézet falai közt.

Más természetű megbetegedések miatt azonban három ifjút kellett az év folyamán kórházi ápolásba adnunk. Az egyiket vakbéllob tüneteinek között szállítottuk be, mivel radikális operatio szükségére forgott fenn. Ezen ifjú, intézetünknek magaviseletben és igyekezetben egyaránt derék növendéke, valamennyiünk öröme s sikeresen végigállotta a műtétet s a normális, zavartalan gyógyulási tartam után egészségesen tért vissza társai közé.

Egy másik ifjút, bajának fertőző természete miatt küldöttünk kórházba, tulajdonképpen az elkülönítés szüksége miatt. Az intézeti orvos ezen eset után prophylaktikus szempontból végigvizsgálta a felsőbb osztályok növendékeit s örömmel tapasztalta, hogy a kórházba szállított ifjú betegsége elszigetelt eset volt, mely társait sem testileg, s mi épp oly örömdetes, sem erkölcsileg nem inficiálta.

Egy harmadik, kórházba került növendék a saját szófogatatlansága miatt került oda. Ez ugyanis valamely fertőző anyagot kapart bele arcába, aminek következtében — késsel megnyitandó — gennyes kötőszöveti gyúladás keletkezett. Az illető növendék nem hajlott az orvosi rendelkezésre s ennek következtében a genyedés

ses folyamat tovább terjedt és 40°-os lázat és rázóhidegeket okozott. Az ifjú — a maga okozta fokozott fájdalmak árán bár — de gyógyulva jött ki a kórházból.

Múló gyomor-, bélbaj, torokgyulladás, hörghurut összesen 14 növendéket marasztott 1—3 napig az ágyban. Valamennyi meggyógyult. Ezekkel együtt összesen 32 volt a fekvő betegek száma.

A rendszeresen tartott rendelésen a járó betegek részesültek orvosi segélyben, összesen 302 esetben. Ezeken kívül azonban 14 növendék jelentkezett a legkifogástalanabb egészségnek birtokában és magacsínálta kész diagnosissal: »tüdővész« diagnosisával! Az autosuggestionak ezen meg nem lepő esetei a Kuthy Dezső dr. egyet. magántanár által a tuberculosisról tartott érdekes felvilágosító előadást követő napokon fordultak elő s egy kisebbszerű psychikus járvány jellegét hordták magukon.

Az egészségtan tanítása sajnálatosképpen ebben az iskolai évben is szünetelt.

Dr. Győry Tibor,
egyetemi magántanár, intézeti orvos.

Az iskolaév végén tartott házi tornaverseny.

A testi nevelés szép eredményeiről tett tanuságot a június 13-án tartott házi tornaverseny, melyen az intézet egész tanári kara és ifjúsága részt vett. A verseny következőkép folyt le:

1. Az egész ifjúság felvonulása és felállása nyolcas arcsoroszlopba.

2. Szabadgyakorlatok. Különösen a svéd gyakorlatok arattak nagy tetszést.

3. Összetett verseny távolmagasugrás és súlydobálásból. Részt vettek IV. és III. évesek a következő eredménnyel:

	Cm.	Cm.
1. Prockl Gyula (IV.),	ugrás 350—120,	súlydobás 938—775
2. Jónás Géza (IV.),	» 320—100,	» 900—680
3. Mezey Ferenc (III.),	» 320—100,	» 740—660
4. Összetett verseny	magasugrásból és	bakmagasugrásból.

Részt vettek mind a négy évfolyam növendékei. Eredmények:

A) csoport IV—III. évesek.

1. Pécely Antal (III.),	magasugrás 165 cm.,	bakugrás 185 cm.
(Ugyanennyit ugrottak Prockl Gyula és Kóbor Pál IV. évesek.)		
2. Botta Ferenc (III.),	magasugrás 160 cm.,	bakugrás 185 cm.
3. Mezey Ferenc (III.),	» 155 »	» 205 »

B) csoport II—I évesek.

1. Németh László (I.),	magasugrás 160 cm.,	bakugrás 205 cm.
2. Kerekes Béla (I.),	» 155 »	» 205 »
3. Bartha Béla (II.),	» 150 »	» 185 »

5. Összetett verseny, szergyakorlatok a magasnyújtón és magaskorláton. Részt vettek az összes növendékek. Eredmények:

A) csoport IV—III. évesek.

1. Kóbor Pál (IV.), 18 pont,
2. Mezey Ferenc (III.), 13 pont,
3. Székely Antal (III.), 12 pont.

B) csoport II.—I. évesek.

1. Pörje László (I.), 14 pont,
2. Ferency József (II.), 13 pont,
3. Ferenc Károly (I.), 13 pont.
6. Összetett verseny távolugrásból és ablakugrásból. Részt vettek a II—I. éves növendékek a következő eredménnyel:

	Távolugrás	Ablakugrás
1. Szilágyi Sándor (I.),	500 cm.,	130—170 cm., közt átugrott.
2. Szalay Pál (I.),	495 »	130—170 » » »
3. Eördögh Mihály (I.),	490 »	130—175 » » »

7. Összetett verseny 40 m. futás hátra és szökdelés egy lábon. Részt vettek a II—I. éves növendékek. Eredmény:

1. Molnár Ferenc (II.),
2. Eördög Mihály (I.),
3. Hodászy Mihály (II.).
8. A Himnusz éneklése.

Ezután az ifjuság az igazgató buzdító szavai után szétoszlott. Másnap az évzáró ünnepélyen a nyertesek szép jutalomkönyveket kaptak. A IV. évesek közül: Jónás Géza, Kóbor Pál és Prockl Gyula; a III. évesek közül: Botta Ferenc, Mezey Ferenc, Pécely Antal és Székely Antal; a II. évesek közül: Bartha Béla, Ferency József és Molnár Ferenc; az I. évesek közül pedig Eördög Mihály, Ferenc Károly, Kerekes Béla, Németh László, Pörje László, Szalay Pál és Szilágyi Sándor kaptak jutalomkönyvet.

A könyvtár és szertárak gyarapodása.

1. A tanári könyvtár az idén a következő művekkel gyarapodott: *Maurer*: Tornaszer-gyakorlatok, *Maurer*: A tornázás elmélete, *Szemző A.* testgyakorlás tanításának módszere, *Sztepanko*: Vezérkönyv a testgyakorlás tanítására, *Ottó*: Ifjúsági játékok, *Schützer*: Segítségadás a szertornázásnál, *Iványi*: Comenius, *Browning*: A nevelés elméletének története; Gyakorlati szabályzat a honvédegyalogság kiképzésénél; *Rousseau*: A társadalmi szerződés, Az emberek közti egyenlőtlenség, *Emil*, Vallomásaim, *Escott*: A mai Anglia, *Bourdeau*: A jelenkori gondolkodás mesterei, *Marcali*: Az 1790—1791. országgyűlés, *Műveltség könyvtára V.* Élők világa, Budapest térképe, *Jahn*: Die deutsche Turnkunst, *Bendicke*: Gesichte

des Leibesübung, Pálinkás: Vezérkönyv a beszéd- és ért. gyak. tanításához, *Trantermann*: Mein Anschauungsunterricht, *Koehler*: Die praktische Verwendung, *Conrad*: Praxis des anschauungsunterricht, *Hoitsy Pál*: Az égi mozgások elméletének néhány fejezete, *Fabó*: A magyar népdal fejlődése. *akadémiai kiadmányok*: Magyar tört. színműtár, *Révay*: Elaboration stb., *Hampel*: Újabb tanulmányok, Magyar törvénytár 1865-től 1907-ig, 40 kötetben, *Barth*: Erziehungslehre, *Natorp*: Socialpaedagogik, *Dr. Ransburg*: A gyermeki elme fejlődése, *Meumann*: Experimental-paedagogik, *Dr. Beke*: Az integral- és differencial-számítás.

2. *Az ifjúsági könyvtárak gyarapodása*: *Balassa*: A magyar nyelv, *Bessenyey*: A philosophus, *Corneille*: Cid, *Csiky*: Nagymama, *Fazekas*: Ludas Matyi, *Firduzi*: Jahname, *Gvadányi*: A peleskei nótárius, *Gyulay Pál*: Egy régi udvarház, Szilágyi és Hajmási, *Herczeg F.*: Bizanc, Pogányok, *Jókai*: Az új földesúr, Egy magyar nábob, Kárpáthy Zoltán, Mire megvénülünk, *Eötvös*: Karthausi, Nővérek, A falu jegyzője, Magyarország 1514-ben, *Jósika*: Csehek Magyarországon, *Kelemen*: Jó magyarság, Magyar helyesírás, br. *Kemény*: Gyulay Pál, Özvegy és leánya, *Kisfaludy K.* Csalódások, *Lessing*: Bölcs Náthán, *Petőfi*: Költeményei, *Racine*: Phaedra, *Radó*: Dante, *Siller*: A messinai menyasszony. Tell Vilmos, *Szigligeti*: II. Rákóczi fogsága, Liliomfi, *Teleki*: A kegyenc, *Tennyson*: Arden Enoch, *Tóth*: A falu rossza, A tolonc, *Kisfaludy K.*: Iréne, A kérők, *Sophokles*: Antigone, Elektra, br. *Kemény*: A rajongók, Zord idők, *Jósika*: Abafi, Zólyomi, *Csokonai*: Dorottya, *Horváth*: A régi magyar irodalom, *Palágyi M.*: Madách, *Ferenczy*: Eötvös élete, *Endrődi*: Kuruc nóták, *Calderoni*: Álhatatos fejedelem, *Moreto*: A szép Diego, A zalameai bíró.

3. *A természettani szertár gyarapodása*: Gülcher-féle elektromos oszlop 66 elemből, Telefon, *Eötvös*-féle ejtőinga, Ampère-féle állvány.

4. *Zeneszertár*: egy harmónium.

5. *Fiziológiai szertár*: Rauber: *Lerbuch der Anatomie*, V., VI. kötet.

6. *Rajzszeretár*: *Gruber, Stadler*: Erprobter Lehrgang für d. meth. Zeichnen; és a természet utáni rajzoláshoz a következő minták: Kitömött szarka Halászká, Rácsos konyhaszék, Fedélszék, Füles kosár, Pitli, Téglavető ráma, Nyeles háromláb, Terracotta váza, *Trochus niloticus*, Kerti talicska, Paradicsom, Zöld paprika, Terracotta váza (21-es) Zománcos bögre, bádogból, Tölcsér, váza teracottából, Váza tifáni üvegből.

7. *Mértani szertár*: Angol mérő-szalag, 20 m-es tokban, szög-tűző kereszt állvánnyal, Kitőző rúd 2 m-es, Lejtmérő Δ , Függő ón vasból, Csatornás lejt mérő állvánnyal és léccel, Magasságmérő-tábla lécen, Kézi libella, 5 drb. szabályos test fából.

II. A tanári testület és munkaköre.

1. Dr. *Baló József*, az intézet igazgatója. Képesítve van elemi, valamint nyelv- és történettudományi szak tárgyaiból polgári iskolákra; érettségi, továbbá középisk. tanári alap- és szakvizsgálatot tett. Bölcsészettudor. Tanít 1881 óta F. f.: VIII. 1. Vezette a tanítási gyakorlatokat. Heti óráinak száma: 8, a »T. J. T. O. E.« elnöke.

2. *Horvay Ede* r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a nyelv- és történettudományi szakcsoport tárgyaiból polgári iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zene-tanári vizsgálatot tett. Tanít 1891 óta F. f.: VIII. 2. Tanította a német nyelvet és a hegedűt minden-, a protestáns egyh. éneket a III. és IV. osztályban. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal 18. Az I. osztály főnöke. A Tanítóképző tanárok orsz. egyesületének pénztárosa.

3. *Kún Alajos* r. tanár, gyakorló-iskolai tanító. Képesítve van elemi iskolákra és tornából középiskolákra. Tanít 1877, az intézetnél 1879 óta. F. f.: IX. 1. Tanítja az osztatlan hat osztályú gyakorló-iskolában, a hittan kivételével, az összes tárgyakat; részt vesz a tanítási gyakorlatok előkészítésében és bírálatokban, szóval az egész gyakorlati kiképzésben. Tanít a *gazdasági ismétlő-iskolában*.

4. *Mészáros Jenő* r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a nyelv- történettudományi szakcsoport tárgyaiból polg. iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zene-tanári vizsgálatot tett. Tanít 1894 óta. Tanította a történetet, alk. tant., földrajzot minden osztályban. F. f.: VIII. 3. Heti óráinak száma gyak. tan. és hosp. 18. A »T. J. T. O. E.« főtitkára.

5. *Miklós Gergely* r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a mennyiség- és természettudományi szakcsoport tárgyaiból polgári iskolákra. Tanít: 1880 óta. F. f.: VIII. 1. Tanította a természetrajzot; a természet- és vegytant; I., II., III., IV. osztályban. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal 14, az ifj. segítő-egyesület tanárelnöke. A két intézet köztartásának vezetője. A természetrajzi, természettani és vegytani szertárak őre. Az orsz. tanszer-muzeum titkára.

6. *Quint József*, s.-tanár. Képesítve van tanítóképző intézetekre és a tornából polg. isk. számára. Tanította a *pedagógiai* tárgyakat és a *tornát* minden osztályban. Az ifj. alkoholelles-

egyesület tanárelnöke. A III. oszt. főnöke. F. f.: X. 3. Heti órái: gyak. tan.- és hosp.-sal 21. Tanít 1906 óta.

7. *Radnai Oszkár*, s.-tanár. Tanította a magyart minden osztályban; Heti órái száma gyak. tan.-sal: 18. A II. oszt. főnöke. Az ifj. önképzőkör tanárelnöke, az ifj. könyvtárnak őre.

8. *Reiszig Adolf*, I. ker. áll. főgimnáziumi tanár; óraadó rajztanár. Tanította a rajzot mind a négy, a szépírást az I. és II. osztályban. Heti óráinak száma: 12.

9. *Szabó Gábor*. Gyakorló polgári iskolai r. tanár. Óraadó. Tanította a kézi ügyességet. Heti óráinak száma: 8.

10. *Snašel Ferenc* r. tanár. Képesítve van gazdasági intézetekre. Tanít 1887 óta. F. f.: VIII. 1. Tanította a mennyiségtant és gazdaságtant mind a négy osztályban. Heti óráinak száma gyak. tan.- és hosp.-sal 19. Tanít a gazd. ismétlő-iskolában.

11. *Sztankó Béla*, r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a nyelv- és történettudományi szakcsoport tárgyaiból polg. iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zenetanári vizsgálatot tett. Tanít 1889 óta. F. f.: VIII. 2. Tanította az éneket, zenét, összhangzattant, róm. kath. egyházi éneket s a karéneket. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal: 19. A IV. oszt. főnöke, a tanári könyvtár őre. A felső nép- és polg. isk. tanítóvizsgáló bizottság tagja.

12. Dr. *Győry Tibor*, egyet. m.-tanár, int. orvos.

A hittan tanárai.

1. Dr. *Edelstein Bertalan*, rabbi az izr. tanulók hitoktatója; heti 1 órában.

2. *Hüttl Ármin*, ág. hitv. ev. segédlelkész és tanító, az ág. hitv. evang. tanulók hitoktatója; heti óráinak száma a tanítóképzőben 4, gyakorló iskolájában 1=5.

3. *Ifj. Kiss Áron*, hittanár, az ev. ref. tanulók hitoktatója. Óráinak száma: a tanítóképzőben 4, a gyakorló iskolában 2. — Összesen 6.

4. *Szokolay Antal*, esztergom-főegyházmegyei áldozó pap; a róm. kath. tanítójelöltek és a gyakorló-iskola róm. kath. tanulóinak hitoktatója. Heti óráinak száma a tanítóképzőben 8, a gyakorló iskolában 3; együtt: 11.

A tanárkar irodalmi munkássága.

1. *Baló József*: *Quint Józseffel együtt Természetrajz* a népis-kolák V., VI. osztálya számára és az ehhez szolgáló *kalauz*. Egyedül: *Vezérkönyv* a beszéd- és értelemgyakorlatok tanítására. Végül cikkek a *Magyar Tanítóképzőben* és a *Néptanítók Lapja Tudományos ismeretek* rovatában.

2. *Miklós Gergely* Állattan elemei a tanító- és tanítónőképző-intézetek számára c. munkájának V. kiadását, átdolgozta.

Az Orsz. Paed. Könyvtár és Tanszermúzeum Értesítőjében értekezéseket irt.

A »Néptanítók Lapja« Tudományos ismeretek c. mellékletében »Válogatott népiskolai kísérletek a fizika és kémia köréből« c. cikksorozatot irt.

3. *Snasel Ferenc*: A »Néptanítók Lapja« Tudományos ismeretek című mellékletében egy cikket az államadósságok és állam-papirokról.

4. *Horvay Ede*: lefordította *Forel Ágost* »Hygiene des Geistes und der Nerven« c. munkáját ped. cikkeket irt a M. Tanítóképzőbe és a »Néptanítók Lapja« tud. ismereteibe.

5., *Sztankó Béla*: Dalgyűjtemény a népiskolák számára, (II. köt.) Vezérkönyv a népiskolai énektanításhoz (sajtó alatt). Értekezések a Néptanítók Lapjában.

6. *Mészáros Jenő*: 1. *Természet a költészetben*. Tanulmány. (Arany János Társaság könyvei. VI. köt.)

2. *Jelentés az Arany János Társaság 1907. évi működéséről*.

7. *Radnai Oszkár*: Esztetikai nevelés. (Folytatólagos cikksorozat.) Az akarat nevelése. »Magyar Tanítóképző.

8. *Qnint József*: 1. A »Néptanítók Lapja«. Tudományos ismeretek című mellékletében egy cikk az ember anyagforgalmáról.

2. A »Magyar Tanítóképző«-ben Tanulmányok az érzetek köréből és könyvismertetések.

3. A Természettudományi társulat »Növényteni Közleményei«-ben. A Trencsénteplic melletti Baracska kovamoszatai.

4. Dr. Baló Józseffel *Természetrajz* a népiskola V—VI. oszt. számára és *Kalauz* a népiskolai természetrajz tanításához.

5. A Természettudományi társulat Schilberszky-féle milleniumi díját nyerte, a Budapest melletti Római fürdő kovamoszatairól irt dolgozatával.

III. A növendékekről.

I. osztály.

1. *Biró Árpád*, 1893. ápr. 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Árpád, min. számvizsgáló. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

2. *Breznay Lajos*, 1892. márc. 15. Abafalva; r. kath., magyar; apja — Gyula, urad. intéző. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

3. *Calligaris Ferenc*, 1892. jun. 8. Budapest; r. kath., magyar; apja — Mátyás, zenész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

4. *Eördögh Mihály*, 1891. ápr. 23. Székesfehérvár; r. kath., magyar; anyja özv. — Mihályné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

5. *Ferencz Károly*, 1891. aug. 3. Csoma-Körös; ev. ref., magyar; apja — Tamás, földműves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

6. *Flérik József*, 1893. febr. 11. Abauj-Szántó; r. kath., magyar; anyja özv. — Tamásné, nyugdíjas. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

7. *Göndös József*, 1891. okt. 30. Orosháza; ág. ev., magyar; apja — Lajos, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

8. *Gux József*, 1892. nov. 17. Budapest; r. kath., magyar; apja — Wladimir, sekrestyés. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

9. *Kerekes Béla*, 1890. nov. 19. Nagy-Peszek; ev. ref., magyar; anyja özv. — Józsefné, nyugdíjas. Végzett tanulmányai: felső népisk. III. oszt.

10. *Klemm Lajos*, 1892. ápr. 28. Budapest; r. kath., magyar; apja — Árpád, hivatalnok. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

11. *Koszorus József*, 1893. ápr. 7. Dunaföldvár; ev. ref., magyar; apja — József, órás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Kovacsics József*, 1893. jun. 10. Budapest; r. k., magyar; apja — Márk, rajzoló. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.

13. *Matzkó Gyula*, 1891. aug. 17. Budapest; r. kath., magyar;
apja — Endre, szabó. Végzett tanulmányai: gymn. V. oszt.
14. *Murányi Imre*, 1892. ápr. 28. Budapest; r. kath., magyar;
apja — Imre, főv. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
15. *Németh László*, 1891. márc. 3. Budapest; r. kath., magyar;
apja — István, nyug. máv. őr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
16. *Nohn Jenő*, 1893. márc. 29. Budapest; r. kath., magyar;
apja — Nándor, nyug. tanító. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.
17. *Papp János*, 1888. okt. 14. Budapest; r. kath., magyar;
anyja özv. — Papp Flóriánné, takarítónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
18. *Pilissy Lajos*, 1893. ápr. 6. Szentmártonkáta; r. kath., magyar;
apja — Lajos, tanító. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.
19. *Pörje László*, 1891. feb. 2. Budapest; r. kath., magyar;
apja — József, isk. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
20. *Princzinger Lajos*, 1893. aug. 15. Ószentanna; r. kath., magyar;
apja — Mihály, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
21. *Réti Miklós*, 1893. május 1. Bihar-Diószeg; r. kath., magyar;
apja — Miklós, tanító. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.
22. *Schmall Imre*, 1892. szept. 8. Mosony-Tétény; r. kath., magyar;
apja — Gyula, tanító. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.
23. *Seydl Oszkár*, 1892. jun. 4. Nagyvárad; r. kath., magyar;
apja — Béla, gyári expeditor. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
24. *Somogyi Géza*, 1891. okt. 25. Budapest; r. kath., magyar;
apja — József, szabósegéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
25. *Szabó József*, 1892. jan. 10. Lepsény; ev. ref., magyar;
apja — József, vasuti hordár. Végzett tanulmányai: gymn. V. oszt.
26. *Szalay Pál*, 1891. jul. 29. Ujhartyán; r. kath., magyar;
apja — György, tanító. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.
27. *Szántó Pál*, 1893. jun. 29. Pinczehely; r. kath., magyar;
apja — Lajos, rendőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
28. *Szász Lajos*, 1893. márc. 4. Tarcsa; ev. ref., magyar;
apja — Lajos, rendőrelenő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
29. *Szilágyi Sándor*, 1891. dec. 12. Pacsér; ev. ref., magyar;
anyja özv. — Sándorné, varrónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
30. *Tordai Ferenc*, 1891. febr. 20. Budapest; r. kath., magyar;

anyja özv. — Topf Ferenczné, magánzó. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

31. *Vida Imre*, 1892. május 28. Zirc; r. kath., magyar; apja — Ferenc, erdő őr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

II. osztály.

1. *Bartha Béla*, 1891. febr. 1. Ujszász; r. kath., magyar; apja — Árpád, máv. pályafelvigyázó. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

2. *Bendes Gyula*, 1892. márc. 25. Budapest, ág. ev., magyar; apja — Pál, hivatalsszolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

3. *Csányi Béla*, 1891. jan. 1. Budapest; r. kath., magyar; apja — Gyula, főv. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

4. *Ferenci József*, 1889. márc. 11. Káloz, ev. ref., magyar; apja — István, főv. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

5. *Goda Gyula*, 1891. dec. 6. Budapest; r. kath., magyar; apja — Gyula, asztalos segéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

6. *Hodászi Miklós*, 1890. okt. 18. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, mészáros segéd: Végzett tanulmányai: polg. isk. VI. oszt.

7. *Horváth János*, 1890. márc. 3. Dunaszentbenedek; r. kath., magyar; apja — János, földmíves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

8. *Holczmann Róbert*, 1892. okt. 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, zongorakészítő segéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

9. *Joszt Ferenc*, 1890. febr. 7. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, géplakatos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

10. *Kelemen János*, 1889. febr. 28. Budapest; r. kath., magyar; apja — János, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

11. *Kovács Sándor*, 1691. aug. 17. Sopron; ág. ev., magyar; apja — Sándor, levélhordó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Lenkei Béla*, 1892. aug. 7. Budapest; r. kath., magyar; gyámja: Magdics Károly, árvaházi igazgató. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

13. *Mészáros János*, 1887. máj. 15. Drávaszentmárton; r. kath., magyar; apja — János, munkás. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

14. *Molnár Ferenc*, 1891. ápr. 8. Érd; r. kath., magyar; apja — Sebestyén, máv. munkás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

15. *Nagy Miklós*, 1892. febr. 9. Hetény; ev. ref., magyar; apja — József, lámpagyújtogató. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

16. *Ormai Antal*, 1892. febr. 21. Pest-Hidegkút; r. kath., magyar; apja — Antal, tanító. Végzett tanulmányai: reál isk. IV. oszt.

17. *Sándor Imre*, 1891. szept. 20. Budapest; r. kath., magyar; gyámja: Szilágyi Kálmán, könyvelő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

18. *Steinfeld Jenő*, 1891. febr. 5. Sárospatak, r. kath., magyar; apja — Jenő, betűszedő. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

19. *Szautner Géza*, 1891. jun. 14. Budapest; r. kath., magyar; apja — Kajétán, kántor-tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

20. *Szobotinovics Endre*, 1891. okt. 15. Budapest, r. kath., magyar; apja — György, művezető. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

21. *Ungár Miklós*, 1890. jan. 13. Kúnhegyes; izr., magyar; anyja özv. — Sámuelné, fűszerkereskedő. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

22. *Varga Imre*, r. kath., magyar; anyja özv. — Józsefné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

23. *Varga János*, 1891. dec. 6. Duna-Adony; r. kath., magyar; apja — János, áll. rendőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

24. *Váradi László*, 1892. febr. 10. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Ámádéné, főv. tanítónő. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

25. *Virágh István*, 1889. dec. 26. Budapest; r. kath., magyar; apja — Mihály, főv. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

26. *Vizi Lajos*, 1891. okt. 17. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, főv. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

27. *Wayand Tibor*, 1890. dec. 19. Budapest; r. kath., magyar; apja — Károly, ig. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

28. *Zatykó Lajos*, 1891. aug. 16. Orosháza; ág. ev., magyar; apja — József, csizmadia. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

III. osztály.

1. *Balázs Ferenc*, 1889. jan. 10. Szentés; r. kath. magyar; apja — István, gyári munkás. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

2. *Barkász Dániel*, 1889. márc. 25. Józseffalva; ev. ref., magyar; gyámja — Kálmán, ref. lelkész. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

3. *Berenkey Attila*, 1890. jul. 5. Győr; ág. ev., magyar;

anyja özv. — Dánielné, áll. óvónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

4. *Blahó Kálmán*, 1887. okt. 14. Ábrahámfalú; ág. ev., magyar; apja — József, órás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. o.

5. *Botta Ferenc*, 1890. aug. 28. Budapest; ág. ev., magyar; árva. Végzett tanulmányai: gym. IV. oszt.

6. *Dietrich Ödön*, 1888. ápr. 29. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Józsefné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

7. *Erdey Béla*, 1887. aug. 2. Kézdivásárhely; ev. ref., magyar; apja — Béla, dohánygyári felügyelő. Végzett tanulmányai: polg. isk. VI. oszt.

8. *Farnady Géza*, 1891. febr. 12. Budapest; r. kath., magyar; apja — János, rendőrellenőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

9. *Gaál György*, 1890. jan. 4. Budapest; ev. ref., magyar; apja — György, rendőrőrmester. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

10. *Hubner József*, 1890. aug. 31. Budapest; r. kath., magyar; gyámja — Frey Antal, szakács. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

11. *Karabélyos Ede*, 1891. ápr. 3. Som (Bereg-m.); ev. ref., magyar; anyja özv. — Gáborné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Károlyi Ernő*, 1888. jun. 20. Nyitra; r. kath., magyar; anyja özv. Köck Károlyné, magánzó. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

13. *Kelemen Miklós*, 1891. febr. 22. Papolcz (Háromszék m.); ev. ref., magyar; apja — Tamás, földműves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

14. *Kiss Zoltán*, 1891. jan. 13. Budapest; r. kath., magyar; apja — András, cipész m. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

15. *Koricsánszky Lajos*, 1890. szept. 18. Budapest; ág. ref. magyar; anyja özv. — Lajosné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

16. *Kovács Béla*, 1891. május 10. Budapest; izr., magyar; atyja Dániel Tivadar, hivatalnok. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

17. *Krenkó János*, 1891. aug. 29. Budapest; r. kath., magyar; apja — Mihály, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

18. *Kriszt Sándor*, 1889. aug. 3. Ujpest; r. kath., magyar; apja — József, kereskedő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

19. *Kupi Ferenc*, 1890. okt. 25. Budapest; r. kath., magyar; apja — Antal, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

20. *Makó Bertalan*, 1890. jun. 19. Budapest; r. kath., magyar; apja — Ferenc, kereskedősegéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

21. *Mezey Ferenc*, 1889. nov. 12. Mezőtárcány (Heves m.); r. kath., magyar; apja — Ferenc, állami rendőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

22. *Miskó István*, 1889. szept. 25. Nagykároly; ev. ref., magyar; gyámja Magdics Károly, árvaházi igazgató. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

23. *Péczely Antal*, 1891. jun. 9. Budapest; ev. ref., magyar; anyja özv. — Balázsne, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

24. *Röper Sándor*, 1891. márc. 13. Budapest; r. kath., magyar; apja — Alajos, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

25. *Smidélusz Sándor*, 1890. okt. 14. Budapest; ág. ev., magyar; apja — József, földmives. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

26. *Szabó Kálmán*, 1889. dec. 31. Pincehely (Tolna); r. kath., magyar; — gyámja — Snasel Ferenc, tanár. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

27. *Székely Antal*, 1890. jan. 15. Budapest; r. kath. magyar; anyja özv. Antalné, nyugdíjas. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

28. *Szőcs Béla*, 1891. márc. 22. Kézdivásárhely; ev. ref., magyar; apja — Géza, isk. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

29. *Tóth István*, 1888. okt. 31. Gyűd, (Baranya m.); r. kath., magyar; apja — József, asztalos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

30. *Várady Béla*, 1891. febr. 28. Abony, (Pest m.); r. kath., magyar; apja — János, tanító. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

Viezzoli Gyula, 1889. nov. 11. Fiume; r. kath., olasz; gyámja Pillepich Santo, igazgató. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

32. *Vágner Ernő*, 1891. dec. 6. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Antalné, magánzó. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.

IV. osztály.

1. *Bardon Gyula*, 1890. nov. 3. Székesfehérvár; r. kath. magyar; anyja özv. — Józsefné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

2. *Bartos Dezső*, 1889. márc. 1. Vanyarc (Nógrád m.); ág. ev., magyar; anyja özv. — Jánosné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

3. *Borbély Károly*, 1887. máj. 15. Técső (Máramaros m.); ev. ref., magyar; apja — János, földbirtokos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

4. *Dobrovoczký Károly*, 1888. jun. 5. Pátfalu (Mosony m.); r. kath., magyar; apja — Károly, pénzügyőri szemlélsz. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

5. *Faith István*, 1886. dec. 13. Budapest, r. kath., magyar; anyja, özv. — Mihályné, magánzó. Végzett tanulmányai polg. isk. VI. oszt.

6. *Fehér Elemér*, 1889. aug. 9. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, tanító. Végzett tanulmányai: gymn. VI. oszt.

7. *Follát Ferenc*, 1889. jul. 26. Budakeszi; r. kath., magyar; apja — Jakab földmives. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

8. *Hán János*, 1890. márc. 13. Budapest; r. kath., magyar; apja — János, gyári szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. o.

9. *Horváth József*, 1886. május 29. Málom (Baranya m.): r. kath., magyar; atya — József, földmives. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

10. *Jónás Géza*, 1889. jun. 25. Budapest; ev. ref., magyar; apja — János, posta-altiszt. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

11. *Kamuty Lajos*, 1890. jul. 21. Budapest, ev. ref.; magyar; anyja özv. — Lajosné, fürdő-alkalmazott. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Kanabé Gyula*, 1887. jun. 9. Arad; r. kath., magyar; apja — Lajos, nyug. mozdonyvezető. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

13. *Kóbor Pál*, 1890. jan. 28. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Jánosné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

14. *Kőszeghy Béla*, 1890. jan. 10. Nagykároly; r. kath., magyar; anyja özv. — Antalné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

15. *Kuncze Géza*, 1890. febr. 16. Budapest; r. kath., német; apja — Ödön, vendéglős. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

16. *Lados József*, 1889. máj. 12. Sály (Borsod m.); r. kath., magyar; apja — József, molnár. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

17. *Laffeurse Richárd*, 1887. jun. 21. Jolsva (Gömör m.); r. kath., magyar; apja — Ede, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

18. *Mayer János*, 1888. szept. 29. Budapest, r. kath., magyar; anyja özv. — Jakabné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

19. *Molnár János*, 1887. okt. 5. Budapest; ev. ref., magyar; gyámja: Korbai József, molnár. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

20. *Németh Károly*, 1887. febr. 22. Budapest; ág. ev., magyar; apja — Károly, péksegéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

21. *Nóhn Nándor*, 1890. ápr. 28. Budapest; r. kath., magyar; apja — Nándor, nyug. tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

22. *Prockl Gyula*, 1888. máj. 6. Tolna (Komárom m.); r. kath., német; apja — József, erdész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

23. *Schiller Ferenc*, 1889. szept. 29. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, hivatalszolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

24. *Simonfly János*, 1889. márc. 3. Bács-Dávod; r. kath., magyar; apja — Béla, gépész. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

25. *Szöllősy András*, 1888. febr. 11. Ettyek (Fehér m.); ev. ref., magyar; apja — András, majoros. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

26. *Teller Ferencz*, 1889. nov. 3. Budapest; r. kath., magyar; apja — Ferenc, posta-altiszt. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

27. *Vass Andor*, 1889. febr. 8. Szolnok; r. kath., magyar; apja — Alajos, nyug. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

28. *Wéhry Hugó*, 1890. febr. 22. Karánsebes; r. kath., német; apja — Ferenc, vendéglős. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

---

*IV. A növendékek névsora az előmenetelről
való kimutatással.*

I. osztály.

Név	Maga- viselet		Szorgalom	Hit- és erkö- lestan	Neveléstan					Tanítási gyakorlat	Magyar nyelv és irodalom	Német nyelv	Történet	Hazsi alkotmánytan	Földrajz	Mennyiség- tan	Természettan és kémia	Természettan	Gazdaságtan	Ének és zongora	Hegedű	Egyházi ének és zene	Rajz	Szépirodalom	Kézi munka	Torna	Írásbeli külföldi	Fakultatív tárgy
	Általában	Az internátusban			Testi élet ismeretése	Leleki élet ismeretése	Népiskolai nevelés- és oktatás	Nyelvi teremtés,	Egyéb szervezet																			
Biró Árpád	2	—	2	4	4	—	—	—	—	4	4	3	—	4	4	4	—	3	2, 3	3	—	3	4	3	4	3	—	—
Breznay Lajos . . .	1	1	1	2	1	—	—	—	—	2	2	1	—	1	2	1	—	1	1, 1	2	—	1	1	1	1	1	1	—
Calligaris Ferencz . .	2	—	2	1	2	—	—	—	—	3	3	2	—	2	4	2	—	3	1, 2	2	—	3	4	1	3	3	—	
Eördögh Mihály . .	2	—	2	3	3	—	—	—	—	4	2	2	—	2	4	2	—	2	4, 3	3	—	2	3	1	1	2	—	
5 Ferenc Károly . . .	1	1	2	2	3	—	—	—	—	4	3	2	—	2	3	2	—	3	3, 2	3	—	1	3	1	1	2	—	
Flérik József	2	2	2	3	3	—	—	—	—	4	3	3	—	3	4	3	—	3	2, 3	4	—	3	4	1	4	3	—	
Göndös József . . .	1	1	2	1	3	—	—	—	—	1	1	1	—	2	1	1	—	1	1, 1	2	—	2	1	2	4	2	—	
Gux József	2	—	3	4	4	—	—	—	—	2	4	3	—	4	4	3	—	3	2, 3	3	—	3	3	1	5	3	—	
Kerekes Béla	2	1	2	2	3	—	—	—	—	4	4	3	—	3	3	2	—	1	3, 3	3	—	3	4	2	1	2	—	
10 Klemm Lajos . . .	2	—	3	3	4	—	—	—	—	3	3	3	—	4	3	3	—	3	3, 3	4	—	4	3	2	4	3	—	
Koszorús József . .	1	1	2	3	3	—	—	—	—	4	3	3	—	3	3	2	—	3	4, 2	3	—	3	2	1	3	2	—	
Kovachich József . .	1	—	3	4	4	—	—	—	—	4	2	4	—	3	4	4	—	2	1, 1	1	—	2	4	2	4	2	—	
Matzko Gyula	1	—	2	1	1	—	—	—	—	3	1	2	—	1	3	2	—	1	1, 2	1	—	3	4	3	3	2	—	
Kurányi Imre	2	—	3	4	4	—	—	—	—	5	3	3	—	4	4	4	—	4	3, 3	3	—	4	4	4	4	3	—	
15 Németh László . .	2	—	2	1	3	—	—	—	—	3	3	2	—	2	4	2	—	4	1, 1	4	—	4	3	2	2	3	—	
Nohn Jenő	2	—	3	2	4	—	—	—	—	2	2	3	—	3	3	4	—	4	1, 1	3	—	3	2	2	3	2	—	
Papp János	2	—	3	2	3	—	—	—	—	5	4	4	—	4	4	3	—	4	4, 4	5	—	3	4	1	3	3	—	
Pilissy Lajos	1	1	3	2	3	—	—	—	—	1	2	3	—	3	2	2	—	3	1, 1	3	—	4	4	2	4	3	—	
Pörje László	2	—	3	2	3	—	—	—	—	4	4	3	—	2	4	3	—	1	2, 3	3	—	3	3	2	1	3	—	
20 Princzinger Lajos .	1	1	2	2	3	—	—	—	—	2	2	1	—	1	2	1	—	1	2, 1	2	—	2	1	2	3	2	—	

	Réti Miklós	1	1	2	2	3	—	—	—	—	2	1	2	—	2	3	2	—	2	2, 2	1	—	3	2	2	4	1	—
	Schmall Imre	1	1	1	2	2	—	—	—	—	3	1	2	—	2	3	2	—	3	1, 1	1	—	2	1	1	1	2	—
	Seydl Oszkár	2	—	2	1	1	—	—	—	—	2	3	1	—	1	4	2	—	2	3, 3	3	—	3	3	2	3	3	—
	Somogyi Géza	2	—	2	1	1	—	—	—	—	2	3	1	—	1	3	3	—	2	3, 3	4	—	2	1	1	4	2	—
25	Szabó József	2	—	3	3	4	—	—	—	—	4	3	3	—	3	4	3	—	2	3, 3	3	—	4	4	1	2	3	—
	Szalay Pál	2	1	2	1	2	—	—	—	—	1	2	1	—	1	2	2	—	3	2, 3	4	—	4	2	3	1	2	—
	Szántó Pál	2	—	3	3	4	—	—	—	—	4	4	3	—	3	4	3	—	2	1, 2	4	—	2	4	2	5	3	—
	Szász Lajos	2	—	2	3	4	—	—	—	—	4	2	3	—	2	4	3	—	2	2, 1	3	—	2	1	1	3	2	—
	Szilágyi Sándor . . .	1	1	1	1	1	—	—	—	—	1	2	1	—	1	3	1	—	2	2, 2	3	—	3	4	1	1	2	—
30	Tordai Ferencz . . .	2	—	2	1	3	—	—	—	—	3	2	1	—	1	4	2	—	3	2, 1	3	—	2	4	1	2	2	—
	Vida Imre	1	1	1	1	1	—	—	—	—	2	2	1	—	1	2	2	—	3	3, 2	2	—	1	1	1	2	1	—

II. osztály.

	Bartha Béla	1	1	2	2	—	2	—	—	—	1	3	2	—	1	3	2	—	3	2, 1	2	—	1	1	1	4	1	—
	Bendes Gyula	2	—	3	2	—	3	—	—	—	3	4	2	—	2	4	3	—	4	1, 3	3	—	3	4	2	4	2	—
	Csányi Béla	2	—	4	4	—	4	—	—	—	4	4	3	—	4	5	3	—	3	2, 3	3	—	2	3	3	4	3	—
	Ferency József	2	—	4	2	—	4	—	—	—	5	5	3	—	4	4	4	—	4	3, 3	4	—	2	2	3	1	3	—
5	Goda Gyula	2	—	2	1	—	2	—	—	—	2	3	1	—	1	1	2	—	4	3, 2	4	—	1	2	1	4	2	—
	Hodászy Miklós . . .	2	—	2	2	—	3	—	—	—	3	3	1	—	1	4	3	—	4	1, 2	2	—	2	1	1	3	2	—
	Horváth János	2	—	4	4	—	5	—	—	—	5	4	4	—	5	5	5	—	3	4, 3	3	—	3	4	3	4	3	—
	Holtzmann Róbert . .	1	1	1	1	—	2	—	—	—	1	2	1	—	1	2	2	—	3	1, 1	1	—	4	3	1	2	2	—
	Joszt Ferencz	1	1	2	2	—	2	—	—	—	2	2	2	—	2	1	1	—	3	2, 1	2	—	1	3	1	4	1	—
10	Kelemen János	3	—	3	4	—	3	—	—	—	4	4	4	—	4	4	4	—	4	3, 3	3	—	4	4	4	1	3	—
	Kovács Sándor	1	1	2	2	—	2	—	—	—	2	2	1	—	1	3	2	—	2	3, 1	2	—	2	1	1	2	1	—
	Lenkei Béla	2	—	3	3	—	3	—	—	—	4	3	3	—	2	3	3	—	3	1, 2	1	—	1	1	1	4	1	—
	Mészáros János	1	—	3	2	—	4	—	—	—	4	4	3	—	3	3	3	—	3	3, 3	4	—	1	1	1	2	2	—
	Molnár Ferencz	2	—	2	2	—	3	—	—	—	3	3	1	—	1	3	2	—	3	3, 3	3	—	4	2	3	2	2	—
15	Nagy Miklós	2	—	2	1	—	3	—	—	—	2	2	1	—	1	3	3	—	4	3, 2	2	—	3	4	4	3	2	—
	Ormai Antal	2	1	2	4	—	4	—	—	—	4	3	3	—	2	4	3	—	2	2, 1	2	—	2	3	2	2	2	—

Név	Maga- viselet		Szorgalom	Hit- és erkölcstan	Neveléstan				Tanítási gyakorlat	Magyar nyelv és irodalom	Német nyelv	Történet	Hazai alkotmánytan	Földrajz	Mennyiségtan	Természetrajz és kémia	Természettan	Gazdaságtan	Ének és zongora	Hegedű	Egyházi ének és zene	Rajz	Szépirodalom	Kézi munka	Torna	Írásbeli külalak	Fakultatív tárgy
	Általában	Az internátusban			Testi élet ismertetése	Lelki élet ismertetése	Népművelési nevelés- és oktatás	Nevelési törvények, népművelési szervezete																			
Sándor Imre	2	—	3	4	—	3	—	—	—	5	3	1	—	1	5	4	—	4	3, 3	3	—	3	2	3	2	2	—
Steinfeld Jenő . . .	2	—	4	4	—	5	—	—	—	5	5	4	—	4	5	5	—	4	3, 4	4	—	4	4	4	3	3	—
Szautner Géza . . .	2	—	4	4	—	5	—	—	—	5	3	4	—	3	5	3	—	3	2, 2	2	—	2	4	2	2	3	—
20 Szubotinovics Endre	2	1	2	2	—	2	—	—	—	2	3	1	—	1	3	2	—	3	1, 2	2	—	1	3	1	3	2	—
Ungár Miklós	2	—	2	1	—	3	—	—	—	2	3	2	—	2	2	3	—	4	4, 4	4	—	3	3	2	5	2	—
Varga Imre	2	—	3	3	—	3	—	—	—	3	4	3	—	2	4	3	—	3	4, 3	5	—	3	4	2	2	3	—
Varga János	1	—	2	2	—	2	—	—	—	2	2	1	—	1	1	2	—	3	2, 2	2	—	3	2	1	4	2	—
Váradi László . . .	1	—	3	1	—	2	—	—	—	2	2	1	—	2	4	3	—	4	3, 2	3	—	3	3	1	4	1	—
25 Virágh István . . .	2	—	3	3	—	3	—	—	—	3	4	2	—	2	4	3	—	4	2, 3	4	—	2	3	3	2	2	—
Vizi Lajos	2	—	3	3	—	5	—	—	—	4	4	3	—	3	3	3	—	3	3, 3	3	—	3	3	2	3	2	—
Wayand Tibor . . .	3	—	5	4	—	5	—	—	—	5	4	4	—	5	4	4	—	5	2, 2	3	—	4	3	3	2	3	—
Zatykó Lajos	1	1	1	1	—	1	—	—	—	1	2	1	—	1	1	1	—	1	1, 1	2	—	1	2	1	2	2	—
III. osztály.																											
Balázs Ferencz . . .	2	2	3	2	—	—	3	—	—	3	4	4	0	—	3	4	3	3	2, 3	1	—	3	—	1	4	3	—
Barkász Dániel . . .	2	3	3	2	—	—	3	—	—	3	3	2	3	—	3	3	3	3	2, 2	1	—	2	—	1	2	2	—
Berenkey Attila . . .	2	3	3	2	—	—	3	—	—	3	3	2	3	—	3	3	3	2	2, 2	1	—	2	—	1	2	2	—
Blahó Kálmán . . .	3	—	4	5	—	—	5	—	—	4	5	4	—	3	4	5	5	4	4, 3	3	—	2	—	2	5	3	—
5 Botta Ferencz . . .	2	1	2	2	—	—	2	—	—	2	1	2	—	2	2	2	—	2	1, 2	2	—	2	—	2	3	1	—
Dietrich Ödön . . .	3	—	4	5	—	—	4	—	—	3	4	2	3	—	4	4	4	4	3, 3	4	—	3	—	4	4	3	—
Erdei Béla	2	—	3	3	—	—	4	—	—	4	4	5	3	—	3	4	4	4	4, 4	4	—	3	—	4	4	3	—
Farnady Géza . . .	3	—	5	5	—	—	5	—	—	4	5	4	—	3	5	5	4	3	2, 3	3	—	3	—	3	3	3	—

	Gaál György . . .	1	—	2	2	—	—	4	—	3	3	4	2	—	2	3	3	3	3	1, 2	3	—	3	—	3	3	2	—
10	Hubner József . . .	2	—	3	2	—	—	4	—	4	4	4	3	—	4	4	4	4	3	3, 2	3	—	3	—	3	3	2	—
	Karabélyos Ede . . .	3	2	3	2	—	—	4	—	3	2	3	3	—	3	4	4	4	3	2, 2	3	—	1	—	3	2	1	—
	Károlyi Ernő . . .	1	2	3	3	—	—	4	—	3	4	4	3	—	4	4	4	4	3	2, 3	2	—	1	—	1	4	3	—
	Kelemen Miklós . . .	1	1	1	1	—	—	1	—	2	2	2	2	—	2	1	1	1	1	2, 1	3	—	1	—	1	3	2	—
	Kiss Zoltán . . .	1	1	1	1	—	—	1	—	3	1	2	1	—	1	1	1	1	1	1, 1	2	—	1	—	1	3	1	—
15	Koricsánszky Lajos	2	—	2	2	—	—	3	—	3	3	3	2	—	2	4	4	4	3	3, 3	3	—	2	—	3	4	2	—
	Kovács Béla . . .	3	—	3	4	—	—	5	—	3	4	4	4	—	3	3	4	4	5	3, 3	3	—	3	—	4	2	3	—
	Krenkó János . . .	2	—	3	2	—	—	4	—	3	3	5	3	—	3	4	5	4	4	3, 3	4	—	3	—	2	1	2	—
	Kriszt Sándor . . .	2	1	3	3	—	—	4	—	4	5	4	4	—	4	4	4	4	3	3, 3	4	—	3	—	3	4	3	—
	Kupi Ferencz . . .	2	—	3	1	—	—	3	—	4	3	3	3	—	4	4	4	4	4	3, 3	2	—	4	—	3	3	3	—
20	Makó Bertalan . . .	2	—	3	1	—	—	2	—	3	3	3	1	—	2	4	4	4	4	2, 2	2	—	1	—	4	2	1	—
	Mezey Ferencz . . .	1	—	2	1	—	—	2	—	3	3	4	3	—	4	4	4	4	3	3, 2	3	—	3	—	2	1	2	—
	Misky István . . .	2	—	3	3	—	—	4	—	3	4	3	3	—	3	4	3	4	3	3, 3	3	—	3	—	3	3	2	—
	Pécely Antal . . .	2	—	3	2	—	—	3	—	3	4	3	3	—	2	3	3	3	3	2, 3	3	—	1	—	1	1	2	—
	Rőper Nándor . . .	2	—	4	4	—	—	5	—	4	5	3	4	—	5	5	5	4	4	2, 2	3	—	4	—	2	3	3	—
25	Smidélius Sándor . .	1	2	2	1	—	—	2	—	2	1	3	2	—	2	3	3	3	3	1, 2	3	—	2	—	1	4	1	—
	Szabó Kálmán . . .	1	1	2	1	—	—	4	—	3	2	3	3	—	3	3	3	3	2	3, 3	3	—	4	—	2	4	3	—
	Székely Antal . . .	1	1	2	1	—	—	2	—	3	3	3	2	—	1	3	3	3	1	1, 1	1	—	1	—	1	1	1	—
	Szöts Béla . . .	1	1	1	1	—	—	1	—	2	1	2	1	—	1	2	1	2	1	1, 1	2	—	2	—	2	2	1	—
	Tóth István . . .	1	1	1	1	—	—	1	—	2	1	2	2	—	2	2	1	1	1	1, 1	2	—	1	—	1	2	1	—
30	Várady Béla . . .	3	3	3	4	—	—	5	—	3	4	4	3	—	3	4	4	3	2	4, 3	4	—	3	—	4	4	3	—
	Viezzoli Gyula . . .	2	—	2	3	—	—	3	—	3	3	3	3	—	3	3	4	3	4	3, 2	4	—	3	—	1	4	2	olasz
	Wagner Ernő . . .	2	—	3	3	—	—	4	—	4	4	3	4	—	4	4	4	4	3	3, 3	3	—	3	—	1	3	3	—

IV. osztály.

	Bardon Gyula . . .	2	—	3	4	—	—	—	3	3	3	4	—	4	—	4	—	4	4	2, 3	4	—	4	—	2	5	3	—
	Bartos Dezső . . .	2	2	3	3	—	—	—	3	3	4	4	—	3	—	3	—	3	3	2, 2	2	—	4	—	1	1	2	—
	Borbély Károly . . .	2	—	3	3	—	—	—	4	2	4	4	—	3	—	4	—	4	4	3, 4	4	—	3	—	1	3	3	—
	Dobrovoczky Károly	1	—	2	3	—	—	—	4	3	4	2	—	3	—	3	—	3	4	3, 3	2	—	2	—	1	4	2	—

Név	Maga- viselet		Szorgalom	Nevelés tan					Tanítási gyakorlat Magyar nyelv és irodalom	Német nyelv	Történet	Hazai alkotmánytan	Földrajz	Mennyiség tan	Természettan és kémia	Természettan	Gazdaságtan	Ének és zongora	Hegedű	Egyházi ének és zene	Rajz	Szépirodalom	Kézi munka	Torna	Írásbeli külföldi	Fakultatív tárgy
	Általában	Az intézményben		Hit- és erkölcs tan	Testi élet ismertetése	Leleki élet ismertetése	Népiskolai nevelés- és oktatás tan	Nevelés története, népiskolai nevelés szervezése																		
5 Faith István . . .	2	—	3	4	—	—	—	4	3	3	3	—	3	—	4	—	4	3	4	—	4	—	2	2	3	—
Fehér Elemér . . .	3	—	3	2	—	—	—	4	3	4	4	—	4	—	4	—	4	3	2	1	4	—	3	2	2	—
Follát Ferencz . . .	1	1	2	2	—	—	—	3	3	3	2	—	3	—	3	—	3	3	3	—	3	—	2	1	2	—
Hán János . . .	2	—	2	3	—	—	—	4	3	3	3	—	4	—	3	—	3	3	2	3	4	—	3	3	3	—
Horváth József . . .	2	1	2	2	—	—	—	3	2	4	4	—	3	—	4	—	4	3	1	2	2	—	1	4	3	—
10 Jónás Géza . . .	1	—	2	1	—	—	—	2	2	2	4	—	2	—	3	—	2	3	3	—	2	—	1	2	2	—
Kamuty Lajos . . .	1	—	1	1	—	—	—	1	2	2	3	—	1	—	3	—	3	2	2	2	3	—	2	3	1	—
Kanabé Gyula . . .	2	—	3	4	—	—	—	3	2	4	4	—	4	—	2	—	3	2	3	3	4	—	2	2	4	—
Kóbor Pál . . .	1	—	2	2	—	—	—	2	3	3	3	—	3	—	3	—	3	2	2	2	3	—	2	1	2	—
Kőszeghy Béla . . .	1	1	1	1	—	—	—	2	1	1	2	—	2	—	2	—	2	1	2	2	2	—	2	3	1	—
15 Kuncze Géza . . .	2	—	3	3	—	—	—	3	3	4	4	—	4	—	4	—	4	4	3	3	3	—	2	2	2	—
Lados József . . .	1	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	1	—	1	2	1	1	1	—	2	2	2	—
Laffeurse Richárd . . .	2	2	3	3	—	—	—	2	2	4	4	—	3	—	4	—	3	2	3	2	3	—	4	1	3	—
Mayer János . . .	1	2	2	1	—	—	—	1	1	2	1	—	1	—	2	—	1	2	1	1	2	—	1	2	1	—
Molnár János . . .	2	—	2	2	—	—	—	3	2	4	4	—	3	—	4	—	3	4	3	3	4	—	4	2	3	—
20 Németh Károly . . .	1	—	1	2	—	—	—	2	2	4	3	—	2	—	4	—	2	3	2	2	8	—	3	2	1	—
Nohn Nándor . . .	1	1	2	1	—	—	—	1	2	2	2	—	1	—	1	—	1	2	2	1	1	—	2	2	2	—
Prockl Gyula . . .	1	2	1	1	—	—	—	1	1	1	2	—	2	—	1	—	1	2	2	2	2	—	1	1	1	—
Schiller Ferencz . . .	2	—	2	3	—	—	—	4	3	4	4	—	3	—	4	—	3	4	3	4	4	—	3	4	3	—
Simonffy János . . .	2	—	3	3	—	—	—	4	3	4	4	—	3	—	3	—	3	3	2	2	3	—	4	2	4	—
25 Szöllőssy András . . .	2	—	2	2	—	—	—	3	3	3	3	—	3	—	3	—	4	3	2	3	3	—	1	1	2	—
Teller Ferencz . . .	2	—	3	2	—	—	—	1	3	1	3	—	2	—	4	—	3	3	2	3	4	—	3	—	2	—
Vass Andor . . .	2	2	3	2	—	—	—	4	3	4	4	—	4	—	4	—	4	1	3	3	4	—	3	—	2	—
Wéhry Hugó . . .	2	1	2	3	—	—	—	3	2	4	3	—	2	—	2	—	3	4	3	3	1	—	3	—	2	—

V. Statisztikai kimutatás a tanulókról.

A) Általános áramlat szerint.	I.	II. o s z t á l y	III.	IV. összesen
Felvételért folyamodott	57	31	40	30 = 158
Felvétetett	35	28	38	29 = 130
Beiratkozott	35	28	38	29 = 130
Alsóbb osztályból fellépett	—	24	37	29 = 90
Más intézetből jött	35	4	1	— = 40
Javítóvizsgálatot tett	—	5	6	3 = 14
Kimaradt	4	—	6	1 = —
Év végén vizsgálatot tett	31	28	32	28 = 119

B) Kor szerint.				
1893-ban született	10	—	—	— = 10
1892-ben »	9	6	—	— = 15
1891-ben »	10	13	11	— = 34
1890-ben »	1	4	9	8 = 22
1889-ben »	—	4	7	9 = 20
1888-ban »	1	—	3	4 = 8
1887-ben »	—	1	2	5 = 8
1886-ban »	—	—	—	2 = 2
Összesen .	31	28	32	28 = 119

C) Vallás szerint.				
Róm. kath. vallású	24	22	18	21 = 85
Ev. ref. »	6	2	8	5 = 21
Ág. hitv. »	1	3	5	2 = 11
Izraelita »	—	1	1	— = 2
Összesen .	31	28	32	28 = 119

D) Anyanyelv szerint.				
Magyar	31	28	31	25 = 115
Német	—	—	—	3 = 3
Olasz	—	—	1	— = 1
Összesen .	31	28	32	28 = 119

E) <i>Illetőség szerint.</i>	I.	II. o s z t á l y	III.	IV.	összesen
Budapesti (helybeli)	17	20	22	16 =	75
Abaúj-Tornamégye	1	—	—	— =	1
Aradmegye	1	—	—	1 =	2
Baranyamegye	—	—	1	1 =	2
Békésmegye	1	1	—	— =	2
Biharmegye	1	—	—	— =	1
Borsodmegye	—	—	—	1 =	1
Fehérmegye	2	—	—	1 =	3
Gömörmegye	1	—	—	— =	1
Háromszékmegye	1	—	2	— =	3
Hontmegye	1	—	—	— =	1
Jász-N.-K.-Szolnokmegye	1	1	—	1 =	3
Krassó-Szörénymegye	—	—	—	1 =	1
Máramarosmegye	—	—	—	1 =	1
Nógrádmegye	—	—	—	1 =	1
Nyíramegye	—	—	1	— =	1
Pestmegye	2	4	3	2 =	11
Szatmármegye	—	—	—	1 =	1
Tolnamegye	1	—	—	— =	1
Torontálmegye	—	1	1	— =	2
Vasmege	—	1	1	— =	2
Veszprémmegye	1	—	—	1 =	2
Fiume	—	—	1	— =	1
Összesen .	31	28	32	28 =	119

F) *A szülők polgári állása szerint.*

Tanítás terén működők fia	8	5	6	4 =	23
Más értelmiségi pályán működők fia	6	2	4	5 =	17
Kereskedő és iparos fia	4	5	6	5 =	20
Östermelő fia	1	1	2	3 =	8
Munkás, szolga fia	8	14	4	5 =	31
Magánzó, foglalkozás nélküliek fia	4	1	9	6 =	20
Összesen .	31	28	31	28 =	119

G) *Előképzettség szerint.*

A polg. iskola IV. (V. VI.) osztályából felvétetett	21	24	25	25 =	95
A gimnázium IV. (V.) oszt.-ból felvétetett	7	3	6	3 =	19
A reáliskola IV. oszt.-ból felvétetett	2	1	1	— =	4
Felső-népiskola III. oszt.-ból felvétetett	1	—	—	— =	1
Összesen .	31	28	32	28 =	119

A Budapesti I. ker. állami elemi tanítóképző intézet órarendje az 1907—8. iskolai évre.

Órák	Oszt.	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
D é l e l ő t t							
8—9	I. II. III. IV.	a) Hegedű b) Zene Mennyiségtan Fizika Tanítás (<i>Radnai</i>)	Magyar Paedagógia Földrajz Tanítás (<i>Horvay</i>)	Kézügyesség Mennyiségtan Történelem Tanítás (<i>Sztankó</i>)	a) Hegedű b) Zene Torna Tanítás (<i>Radnai, Farkas</i>)	Rajz Történelem Természetrajz Tanítás (<i>Szabó, Reiszig, Szokol</i>)	Földrajz Német Ének Tanítás (<i>Snašel, Miklós</i>)
9—10	I. II. III. IV.	Magyar Kézügyesség Mennyiségtan a) Hegedű b) Zene	Történelem Magyar Német Paedagógia	Földrajz Ének Mennyiségtan Fizika	Történelem Magyar a) Hegedű b) Zene Paedagógia	Mennyiségtan Magyar Történelem Rajz	Paedagógia Történelem Gazdaságtan Prot. és Róm. k. hittan
10—11	I. II. III. IV.	Mennyiségtan Természetrajz a) Hegedű b) Zene Magyar	Magyar Földrajz Paedagógia Német	Torna Történelem Tanítás Ének	Magyar Paedagógia Földrajz a) Hegedű b) Zene	Történelem Mennyiségtan Magyar Rajz	Német Magyar Tanítás (<i>Quint</i>) Fizika
11—12	I. II. III. IV.	Természetrajz a) Hegedű b) Zene Magyar Mennyiségtan	Róm. kath. Német Természetrajz Alkotmánytan	Mennyiségtan Természetrajz Összhangzattan Torna	Paedagógia a) Hegedű b) Zene Magyar Alkotmánytan	Róm. kath. hittan Földrajz Rajz Mennyiségtan	Torna Gazdaságtan Fizika Magyar
12—1	I. II. III. IV.	Gazdaságtan Ének Természetrajz Német	Német Róm. kath. Természetrajz Torna	Ének Torna Kézügyesség Gazdaságtan	} Zenekar	Gazdaságtan. Róm. kath. hittan Rajz Magyar	Természetrajz Paedagógia Német Gazdaságtan
D é l u t á n							
2—3	I. II. III. IV.		Rajz Kézügyesség Gazdaságtan		Rajz	Kézügyesség Torna Összhangzattan	} Karének
3—4	I. II. III. IV.		Rajz Gazdaságtan Ág. ev. hittan Róm. k. és ev. ref. hittan		Rajz Tűzoltástan	Ének Paedagógia Róm. k. és ev. ref. hittan Kézügyesség	
4—5	I. II. III. IV.		Szépírás Ev. ref. és ág. ev. hittan Róm. kath. hittan Tűzoltástan		Szépírás Kézügyesség	Ev. ref. és ág. ev. hittan Kézügyesség Paedagógia Róm. kath. hittan	
5—6	I. II. III. IV.		Rajz				

Tankönyvek és segédkönyvek.

az 1907—08. iskolai évben.

I. osztály. Pokorny: Hittan, K 1'40. Baló-Hanzély: A testi élet ismertetése, K 2'60. Király: Rendszeres magyar nyelvtan, 2. kiadás, K 2'—. Bánóczy-Weszely: Stilisztika és Olvasókönyv, K 2'60, Horvay: Német nyelvtan és olvasókönyv, I. rész, 2. kiadás K 2'40. Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve K 4'—. Farkas: Egyetemes történet, I. kötet, 2. kiadás, K 3'—. Farkas-Kovács: Csillagászati és fizikai földrajz, 2. kiadás, K 2'40. Miklós: Közönséges számtan és algebra, I. rész, 2. kiadás, K 3'20. Miklós: Növénytan, 5. kiadás, K 3'50. Sztankó: Énekiskola, I. rész, 2. kiad., K 3'—. Chovan: Zongoraiskola, K 6'—. Oheroly: Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3'20. Hohmann-Bloch: Hegedűiskola, I. rész, K 4'—. Zoltai: Magyar népdalok I. K 3'—.

Segédkönyv: Cserey Ad. dr.: Kis Növényhatározó, K 3'—.

II. osztály. Matuszka: Erkölcstan, K 1'20. Baló: Lélektan, K 1'80. Bánóczy-Weszely: Poétika és retorika, II. osztály, K 3'60. Kiss-Komáromy-Péreffy: Olvasókönyv, I. kötet 2. kiadás, K 2'40. Horvay: Német nyelvtan és olvasókönyv, II. rész, K 2'40. Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve K 4'—. Farkas: Egyet. történet, II. rész, 2. kiadás, K 2'80. Farkas: A Föld öt része, Magyarország kivételével, K 3'—. Kogutowicz: Rendszeres földr. atlasz, füzve K 5'—, kötve K 6'—. Miklós: Állattan, 4. kiadás, K 4'—. Miklós: Közönséges számtan és algebra, I. rész, 2. kiadás, K 3'20. Dékány: Mértan, K 3'—. Sztankó: Énekiskola, II. rész, K 3'—. Bartalus-Gyertyánffy: Négyes-dalok 2. kiadás, K 3'—. Oheroly: Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3'20. Hohmann-Bloch: Hegedűiskola I. rész, K 4'—. Simonkai: Növényhatározó, 3. kiadás, K 1'80. Báthory: Orgonaiskola, K 4'—. Chovan: Zongoraiskola, K 6'—.

III. osztály. Vincze-Szentes: Egyháztörténet, 5. kiad. K 1'60. Baló: Népiskolai nevelés- és oktatástan, K 2'50. Bánóczy-Weszely: Poétika, retorika és olvasókönyv, III. osztály K 3'60. Horvay: Rendsz. német nyelvtan, K 2'60. Horvay: Német olvasókönyv K 3'—. Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve, K 4'—. Farkas: A magyar nemzet története, K 2'40. Farkas: Magyarország

földrajza, 2. k. K 2.—. Kogutowicz : Rendszeres földrajzi atlasz, fűzve, K 5.—, kötve K 6.—. Koch F. és Kovács : Ásványtan és kémia, tanítóképzői, K 3'80. Kovács : Fizika, 6. kiadás, K 3'50. Miklós : Közönséges számtan és algebra, II. rész, K 2'50. Dékány : Mértan, K 3.—. Kapi : Gyakorlókönyv, I—II. füzet, K 1'40. Bartalus-Gyertyánffy : Négyesdalok, 2. kiadás, K 3.—. Sztankó : Énekiskola III., K 3'40. Oheroly : Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3'20. Helmár : Történeti atlasz, kötve, K 3'20. Hohmann-Bloch : Hegedűiskola, I. rész, K 4.—. Báthory : Orgonaiskola, K 4.—. Chovan : Zongoraiskola, K 6.—. Zoltai : Magyar népdalok II. K 3.—.

Segédkönyvek: Weszely : Nevelés-, tanítás- és módszertan, K 3'40. Gyertyánffy : Előgyakorlat, 5. kiadás, K 1'20. Gönczy : Vezérkönyv az ABC-hez, K —'36. Nagy : Vezérkönyv a beszéd és értelemgyakorlatokhoz, K —'48. Nagy-Komáromy : Vezérkönyv a nyelvtanhoz, I—IV. osztály, K 1'20. Emericzy-Kárpáthy : Vezérkönyv a számtanhoz, I., II. kötet, 3. kiadás, K 4'40. Heller-Kozocsa : Használati utasítás a népiskolák hármass gyűjt., K 1'20. Kiss-Kún : Játéktanító vezérkönyv, K —'80. Molnár : Fatenyésztés, K 1.—. Tormay : Magyar gazda kincsháza, K 1.—.

IV. osztály. Fonyó : Hitelemzéstán, 5. kiad., róm. kath. növendékek számára, K 1'60. Népiskolai tanterv és utasítások, K 3.—. Baló : Nevelés- és oktatástörténet, K 2.—. Baló : A magyar népoktatásügy szervezete, 2. kiadás, K 1'80. Bánóczy-Weszely : Magyar irodalom története, K —.—. Horvay : Rendszeres német nyelvtan, K 2'60. Horvay : Német olvasókönyv, K 3.—. Kelemen : Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve, K 4.—. Csiky : Alkotmánytan, képzői, 7. k., K 2'60. Kovács : Fizika, 6. kiadás, K 3'50. Miklós : Közönséges számtan és algebra II. rész, K 2'50. Dékány : Mértan, K 3.—. Sztankó : Énekiskola III., K —.—. Kapi : Összhangzattan I., II., K 1'40. Bartalus-Gyertyánffy : Négyesdalok, 2. kiadás, K 3.—. Báthory : Orgonaiskola, K 4.—. Major : Zongoraiskola, II. rész, K 4.—. Oheroly : Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3'20. Hohmann-Bloch : Hegedűiskola, II. rész, K 4.—. Zoltai : Magyar népdalok hegedűre, 3. füzet à K 3.—.

Segédkönyvek: Láng : A magyar beszéd tanítása nem magyar ajkú iskolákban, K 2'50. Miniszteri tantervek. —.—. Kiss : Magyar népiskolai tanítás története, I—II., K 4'80. Molnár : Fatenyésztés K 1.—. Tormay : Magyar gazda kincsháza, K 1.—.

*Az 1907/1908. isk. évet bezáró vizsgálatok sorrendje az
I. ker. állami elemi tanítóképző-intézetben:*

A) Osztályvizsgálatok.

1. Május 23-án (szombat) 8—12-ig IV. oszt. vizsgálata minden tárgyból.
2. Június 5-én (péntek) d. e. 8—12-ig és d. u. 3-tól hittani vizsgálatok az I—III. oszt.-ban és a gyakorló-iskolában.
3. Június 14-én (vasárnap) a gazdasági ismétlő- és a gyakorló iskola V—VI. osztályának vizsgálata.
Ugyane nap 10-től évváró ünnepély.
4. Június 15-én (hétfőn) 8—12-ig az I. oszt. vizsgálata.
5. Június 16-án (kedd) 8—12-ig a II. oszt. vizsgálata.
6. Június 17-én (szerda) 8—12-ig a III. oszt. vizsgálata.
7. Június 21-én (vasárnap) 8—12-ig a gyakorló-iskola I—IV. osztályának vizsgálata.

B) Tanító-képesítő vizsgálatok.

8. Június 1-én, 2-án és 3-án (hétfő, kedd, szerda) 8—12-ig, illetőleg d. u. 3-tól tanítóképesítő írásbeli vizsgálatok.
9. Június 11-én tanítóképesítő vizsgáló-bizottság előértekezlete.
10. Június 12-én és 13-án (péntek, szombat) 8-tól tanítóképesítői gyakorlati tanítások.
11. Június 19-én 24-én tanítóképesítő szóbeli vizsgálatok.

Az 1907/8. isk. évben magánvizsgálatot tettek.

I. Az I. osztály tárgyaiból:

1. Balla Imre	ismétlésre útasíttatik.
2. Szalay István	ismétlésre útasíttatik.
3. Szabó Elek	javító vizsgálatra útasíttatik.
4. Török Zoltán	megfelelt.
5. Krisán Zevedeus	ismétlésre útasíttatik.
6. Marquis József	javító vizsgálatra útasíttatik.
7. Meer Ferenc	javító vizsgálatra útasíttatik.
8. Szerencsés Károly	ismétlésre útasíttatik.

II. A II. osztály tárgyaiból:

9. Deutsh Miksa	javító vizsgálatra útasíttatik.
10. Harmati Sándor	ismétlésre útasíttatik.
11. Jakab Imre	megfelelt.

III. A III. osztály tárgyaiból:

12. Harmati Aladár (ismétlő) . .	javító vizsgálatra útasíttatik.
13. Füredi Sándor	ismétlésre útasíttatik.
14. Prokisch Vilmos	javító vizsgálatra útasíttatik.

IV. A IV. osztály tárgyaiból:

15. Valean János	javító vizsgálatra utasított.
16. Jelen István	megfelelt.
17. Klammer Kálmán	javító vizsgálatra útasíttatik.
18. Flámik László	javító vizsgálatra útasíttatik.

VI. Tanítóképesítés.

Jelentkezett összesen 33 jelölt. Ezek közül 28, az intézetben a jelen isk. évben IV. osztályt végzett növendék, továbbá 1, az előbbi évben szabálytalanság miatt visszavetett és 2, szintén int. növendék 1906/7-ről, s végül 2, magánúton végzett jelölt. Egy kivételével, aki a IV. oszt. évf. záró vizsgálatán *elégtelent* nyert, mind a 32-en képesítő vizsgálatra bocsáttattak.

Ezekhez járult 3 javítóvizsgálatot tett jelölt.

Az *írásbeli vizsgálat* ideje június 1., 2., 3. napja délelőtt és délután; *gyakorlati vizsgálat* (próbatanítás) június 12. és 13. napja; a *szóbeli vizsgálatok* június 19—24. napja.

A vizsgáló-bizottság elnöke *dr. Kiss Áron*, m. kir. udv. tanácsos, nyug. polg. tanítóképző-intézeti igazgató volt.

Az írásbeli vizsgálatnak a székesfővárosi kir. tanfelügyelő által kiválasztott tételei a következők voltak:

I. *Pedagógiából*: »A formális fokok értelmezése és alkalmazása egy tárgy évi anyagának, valamely nagyobb tárgykör ismereteinek és a különböző tárgyak egy-egy órai anyagának feldolgozásánál.«

II. *Geometriából*: a) Egy háromszög oldalai 20, 25 és 30 cm. hosszúak, mekkora azon kör küllője melybe, az ezen háromszöggel egyenlő területű szabályos nyolcszög belerajzolható?

b) 7·5 km. úton egy kocs első kerekei 500 fordulattal többet tesznek, mint a hátsók, mert az utóbbiak kerülete 1·25 m.-rel nagyobb; mekkora az egyes kerek kerülete?

c) Egy 7 m. hosszú fatörzs egyik végének kerülete 17 dm., a másik végének pedig 23·6 dm. Mily súlyos a fatörzs, ha a fának sűrűsége 0·95?

d) Hány kg-ot nyom egy üres vasgömb, melynek fala 2 cm. és üregének átmérője 1·5 m.? A vassűrűsége 7·2.

III. *Németből*: Lefordítandó »Friedrich der Grosse und sein Page« című szöveg németből magyarra — szótár segítségével.

IV. *Szépírásból*: 3 sor rond, 2 sor folyóírás. Szöveg: geográfiai nevek.

V. *Rajzból* a tanárkar által választott tétel: Lerajzolandó természet után egy lóca, melléje helyezett dézsával, árnyékolással.

VI. Egy német nyelvű iskolákra is képesítést kért jelölt a pedagógiai dolgozat egy részét írta meg német nyelven.

A gyakorlati tanítások tételei.

Első nap.

V—VI. osztályban.

1. Észak-Amerika. (Grönland. Brit-Amerika.)
2. Az erdő bokorféle növényei.
3. Az Árpádház uralkodásának eredményei.
4. Természet, anyag, test, tünemény.
5. Iskolai kötelezettség.
6. Fészkes-, sorba- és szóróvetés.

III—IV. osztályban.

7. A fogalmazvány fogalma és főrészei.
8. Svájc földrajzi ismertetése.
9. Téglalap fogalma és területének kiszámítása.
10. Bács-Bodrog vármegye. (1. pont.)
11. Összetett szabadgyakorlatok négyes ütemben.

II—I. osztályban.

12. A mondat két főrésze.
13. Szorzás *hét*tel 100-as számkörben.
14. Tavaszi munkák a mezőn. Kukoricatermesztés.
15. *Kettő* szorzása az alapszámokkal 20-as számkörben.
16. Kis madárka ha volnék . . . (Énektanítás hallás után.)

Második nap.

V—VI. osztályban.

1. Az Egyesült-Államok.
2. Az erdő madarai.
3. Magyarország a mohácsi vész előtti két században.
4. A testek halmazállapota.
5. Hadkötelezettség.
6. A növények szaporítása rügyek által.

III—IV. osztályban.

7. A közönséges törtek alakváltoztatásai szorzás és osztás által.
8. Európa természeti viszonyai.
9. A főnevek alkotásuk szerint.
10. Bács-Bodrog vármegye. (2. pont.)
11. »Dal a kis madárhoz«. (Hangjegyek alapján.)

II. és I. osztályban.

12. Az ég, nap, hold és csillagok. (Beszéd- és ért. gy.)
13. Részekre osztás héttel 100-as számkörben.
14. A méh és a galamb.
15. Mérő osztás 2-vel 20-as számkörben.
16. Egyszerű szabadgyakorlatok kettes és négyes ütemben.

A képesítő-vizsgálat eredménye.

Magyar nyelvű népiskolai tanítóságra képesítést nyertek:

1., *Bera Nándor* (Budapest), 2. *Bartos Dezső* (Vanyarc), 3. *Dobrovoczký Károly* (Pátfalva, Moson m.), 4. *Faith J.* (Budapest), 5. *Folláth F.* (Budakeszi), 6. *Hán János* (Budapest), 7. *Jónás G.* (Budapest), 8. *Kamuty L.* (Budapest), 9. *Kóbor. P.* (Budapest), 10. *Kőszeghy Béla* (Nagykároly), 11. *Kuncze G.* (Budapest), 12. *Lados József* (Sály Borsod m.), 13. *Laffersz R.* (Ecser), 14. *Maier I.* (Budapest), 15. *Molnár I.* (Budapest), 16. *Németh K.* (Budapest), 17. *Nohn N.* (Budapest), 18. *Prockl Gyula* (Tolna, Komárom), 19. *Simonffy I.* (Bács-Dávod), 20. *Szöllősi A.* (Etyek), 21. *Teller F.* (Budapest), 22. *Vass A.* (Szolnok), 23. *Wehry H.* (Karánsebes), 24. *Riesz D.* (Budapest), 25. *Rándl Á.* (Budapest), 26. *Jelen István* (Jászkisér), 27. *Komlós Antal* (Tabajd).

Javítással: decemberben: 1. *Juhász István* (Rákospalota), 2. *Kuttner M.* (Marczali), 3. *Nagy Adorján Sándor* (Budapest), 4. *Scheiber F.* (Budapest).

Júniusban: 1. *Cserey Sándor József* (Budapest), 2. *György Sándor* (Komárom), 3. *Strasser Zoltán* (Szekszárd).

Javító-vizsgálatra utasítottak: 1. *Horváth J.* (Málom Baranya), 2. *Schiller F.* (Budapest), 3. *Kanabé Gy.* (Arad).

Ismétlésre utasítottak: *Fehér Elemér* (Budapest).

R. kath. egyházi énekekre és zenére képesítették: 1. *Kóbor Pál*, 2. *Kőszeghy Béla*, 3. *Lados József*, 4. *Laffersz Richárd*, 5. *Maier János*, 6. *Simonffy János*, 7. *Vass Andor*, 8. *Prockl Gyula*, 9. *Fehér Elemér*, 10. *Folláth Ferenc*, 11. *Horváth József*.

Ev. ref. egyh. énekekre és zenére: 1. *Kamuty Lajos*, 2. *Molnár János*, 3. *Szöllősi András*.

Ág. hitv. egyh. énekekre és zenére: 1. *Bartos Dezső*, 2. *Németh Károly*.

VII. Tanítók továbbképző-tanfolyama.

A nyári szünetben, július 6-ától kezdődőleg az intézetben három hétig tartó továbbképző-tanfolyam volt.

E tanfolyam felölelte mindazon ismeretköröket, amelyek a pár évvel ezelőtti tanfolyamokon is előfordultak, de kiemelten színezői a pedagógia körében a magyar nyelvnek más ajkú iskolákban való tanításmódszere, az *ének- és kézimunka-tanítás* az új népisk. tanterv szerint.

A tanfolyam vezetője *Miklós Gergely* c. igazgató, r. tanár, aki egyszersmind a *természettudományi előadásoknak* is (kémia és fizika, különösen a népiskolai tanítás kísérleteivel) előadója volt.

A tanfolyam előadói:

1. *Snasel Ferenc*, r. tanár : a *közgazdaságtanra* és az ily irányú szociális intézmények ismertetésére ;

2. *Mészáros Jenő*, r. tanár : *történetre és magyar irodalomra*, s ebben főképpen az ifj. irodalom ismertetésére ;

3. *Györgyi Kálmán*, szővárosi iparrajziskolai tanár és szakfelügyelő a modern *rajztanítás* gyakorlati módszerére.

4. *Szabó Gábor*, óraadó tanár : a *kézimunka tanítására*.

5. *Kún Alajos*, gyak. isk. tanító az : *énektanítás* módszerére és az összes népiskolai tárgyaknak az új népiskolai tanterv és utasítás szerint való gyakorlati tanítására.

6. *Quint József*, s. tanár : a *pedagógiai előadásokra* : gyermek-tanulmányi ; újabb ped. irodalom és a magyar nyelvnek más ajkú iskolákban való tanítása módszere stb.

A tanfolyamra 30 tanító szállással és ellátással, meg a 15 K utíkköltséggel vétetett fel ; 39 tanító pedig állami segéllyel, de az intézet internátusában lakással.

VIII. Gyakorló-iskola.

Szertárak gyarapodása.

1 drb. Torricelli-féle cső üvegcsappal és állvánnyal . . .	K 12.—
1 » csésze a Torricelli-csőhöz	» —.40
1 ¹ / ₂ kg. kénscső desztillált	» 12.—
1 drb. Aneroid-barometer	» 16.—
1 » nyomókút	» 3.—
1 » tűzifecskendő fémállványon	» 14.—
1 » fújtató 42 cm. hosszú	» 1.30
1 » a gőzgép mintájú fémből	» 24.—
1 » homorú tükör, állványon, emelhető és sülyeszthető	» 8.—
1 » kettős domború lencse, emelhető és sülyeszthető	» 5.—
1 » kettős homorú » » » »	» 5.—
1 » nyelvcsíp	» —.20
1 » ajaksíp az oktáva hangjaival	» 7.—
Mágnesvaskó és vasreszelék	» 1.20
Külföldi kulturnövények. Goering-Schmidt-féle	» 30.—
Kogutovicz : Budapest látképe	» 12.—
» Fiume	» 10.—
A magy. szent korona	» 9.40
Az Athenaeum kézi lexikona	» 24.—

Tankönyvek a gyakorló elemi iskolában.

I. osztály. Róm. kath. elemi katekizmus a biblia elemeivel, színes képekkel) K. —.52. Egri: Abc és olvasókönyv K —.56. Sztankó

B. : Dalgyűjtemény az I. és II. oszt. számára K 1.—.

II. osztály. Róm. kath. elemi katekizmus a biblia elemeivel (színes képekkel) K —.52. Havas—Peres—Pósa:

Olvasókönyv a II. oszt. számára . . . . . K —.80

Kozma—Somogyi stb.: Magyar nyelvkönyv, II. oszt . . . » —.36

Sziklás—Walter: Számtani példatár, II. oszt. . . . . » —.40

Sztankó: Dalgyűjtemény az I—II. oszt. számára . . . » 1.—

III. osztály. Róm. kath. kis katekizmus . . . . . » 56.—

Gerely: Kis képes biblia, III., V. oszt. számára . . . » —.80

Havas—Peres—Pósa: Olvasókönyv a III. oszt. számára » —.90

Kozma—Somogyi stb.: Magyar nyelvkönyv, III. oszt . . » —.48

Sziklás—Walter: Számtani példatár, III. oszt.	K —.44
Velösy: Földrajzi eredménytár, III. oszt.	» —.30
Kozma: Kis atlasz, III. oszt.	» —.80
Sztankó: Daloskönyv, I. rész	» —.70
IV. osztály. Róm. kath. kis katekizmus	» —.56
Gerely: Kis képes biblia, III—V. oszt.	» —.80
Havas—Peres—Pósa: Olvasókönyv, IV. oszt.	» 1.—
Kozma—Somogyi stb.: Magyar nyelvkönyv	» —.48
Sziklás—Walter: Számtani példatár, IV. oszt.	» —.54
Farkas—Kún: Földrajz, IV. oszt.	» —.60
Kozma—Kőrösi: Atlasz, IV—VI. oszt.	» 1.—
Sztankó: Daloskönyv, I. rész	» —.70
V—VI. osztály. Róm. kath. kis katekizmus	» —.56
Gerely: Kis képes biblia, III—VI. oszt.	» —.80
Domkovits: Egyháztörténet	» —.20
Havas—Peres—Pósa: Olvasókönyv, V—VI. oszt.	» 1.40
Kozma—Somogyi stb.: Magyar nyelvkönyv, V—VI. oszt.	» —.88
Sziklás—Walter: Számtani példatár V—VI. oszt.	» 1.—
Farkas—Kún: Földrajz, V—VI. oszt.	» —.80
Sebestyén: A magyar nemzet története, V—VI. oszt.	» —.60
Farkas: Polg. jogok és kötelességek V—VI. oszt.	» —.40
Báthory—Kneif: Természetrájk, V—VI. oszt.	» 1.10
Miklós: Vegytan és természettan V—VI. oszt.	» 1.—
Snašel: Gazdaságtan, V—VI.	» —.40
Sztankó: Daloskönyv I. rész	» —.70
Kozma—Kőrösi: Atlasz, IV—VI. oszt.	» 1.—

Gazdasági ismétlő iskolában:

Dr. Demkovits: A kath. egyház története	» —.20
Benedek—Földes: Olvasókönyv	» 1.—
Dr. Beke: Számtan és mértan	» —.70

A budapesti állami tanítóképző-intézet gyak. elemi isk. órarendje.

48

		D é l e l ő t t								D é l u t á n			
Napok	Osztfály	8-9		9-10		10-11		11-12		2-3		3-4	
		8-8½	8½-9	9-9½	9½-10	10-10½	10½-11	11-11½	11½-12	2-2½	2½-3	3-3½	3½-4
Hétfő	V-VI.	Földrajz	Számítási feladat			Történet				Olvasás	Fogalmazási feladat		Test- gyakorlat
	IV.	Felelés	Földrajz	Számítási feladat					Fogalm. fel.	Olvasás	Fogalm. fel.		
	III.	Számítási feladat			Földrajz	Felelés				Fogalmazási feladat		Olvasás	
	II.								Olv. írás	Írási felad.	Számítan	Számt. fel.	
	I.								Számt. fel.	Irva olv.	Írási felad.	Számítan	
Kedd	V-VI.	Nyelvtan	Számítási feladat			Hit- és erkölcstan				Alkotm.-t.	Szépirás		Éneklés
	IV.	Számt. fel.	Nyelvtan	Számítási felad.					Szépirás	Olvasás	Szépirás		
	III.	Számítási feladat			Nyelvtan					Szépirás		Olvasás	
	II.								Nyelvtan	Nyel. fel.	Beszéd- és ért.-gyak.	Éneklés	
	I.								Számt. fel.	Irva olv.			
Szerda	V-VI.	Számítan	Nyelvtani feladat			Term.-tan							
	IV.	Rajzolás	Számítan	Nyelvtani feladat									
	III.	Nyelvtani feladat			Számítan	Rajzolás							
	II.								Olv., írás	Írási felad.	Számítan	Számt. fel.	
	I.								Számt. fel.	Irva olv.	Írási felad.	Számítan	
Csütörtök	V-VI.	Földrajz	Számítási feladat			Történet				Olvasás	Fogalmazási feladat		Mértan
	IV.	Felelés	Földrajz	Számítási feladat					Fogalm. fel.	Olvasás	Fogalm. fel.	Hangjegy- írás	
	III.	Számítási feladat			Földrajz	Felelés				Olvasás			
	II.								Olv., írás	Írási felad.	Rajzolás		Test- gyakorlás
	I.								Számt. fel.	Irva olv.			
Péntek	V-VI.	Nyelvtan	Számítási feladat			Hit- és erkölcstan				Gazd.-tan	Szépirás		Rajzolás
	IV.	Számt. fel.	Nyelvtan	Számítási felad.					Szépirás	Olvasás	Szépirás		
	III.	Számítási feladat			Nyelvtan					Szépirás		Olvasás	
	II.								Hit- és erkölcstan		Számítan	Számt. fel.	
	I.								Írási felad.		Számítan		
Szombat	V-VI.	Számítan	Nyelvtani feladat			Term.-rajz							
	IV.	Rajzolás	Számítan	Nyelvtani feladat									
	III.	Nyelvtani feladat			Számítan	Rajzolás							
	II.								Olv., írás	Írási felad.	Beszéd- és értelem- gyakorlat		
	I.								Számt. fel.	Irva olv.			

A gyakorló-iskolai tanulók.

I. osztály.

	Visélet	Szorgalom	Előmenetel
1. Balogh Sándor	dicsér.	dicsér.	jeles
2. Breuer Jenő	dicsér.	dicsér.	kitűnő
3. Grobetti Nándor	dicsér.	változó	kitűnő
4. Hosszú Gyula	dicsér.	változó	jeles
5. Kiss Áron	dicsér.	dicsér.	kitűnő
6. Markovics György	dicsér.	változó	jeles
7. Nagy Arthur	dicsér.	dicsér.	jeles
8. Vigyázó György	dicsér.	dicsér.	jeles
9. Világi Tódor	dicsér.	dicsér.	jeles
10. Wimmer László	dicsér.	dicsér.	jeles

II. osztály.

11. Bárány Zsigmond	dicsér.	dicsér.	jeles
12. Bekker Ákos	dicsér.	dicsér.	jeles
13. Berkes Béla	dicsér.	dicsér.	jeles
14. Bihar Tibor	dicsér.	dicsér.	kitűnő
15. Dusóczky Andor	dicsér.	dicsér.	jeles
16. Lakner László	dicsér.	változó	jó
17. Sebestyén Ferenc	dicsér.	változó	jeles
18. Seidl Andor	dicsér.	dicsér.	jeles
19. Szabó Andor	dicsér.	változó	jó
20. Szultberger József	dicsér.	változó	jó
21. Szuppán Géza	dicsér.	dicsér.	kitűnő
22. Zuna Ernő	dicsér.	változó	jó

III. osztály.

23. Alexics György	Kimaradt szept. 16-án		
24. Békésy Endre	jó	változó	jeles
25. Berényi Sándor	dicsér.	dicsér.	jeles
26. Feilitzsch Jenő, báró	dicsér.	dicsér.	jeles
27. Kerznár József	jó	változó	jeles
28. Kovács Imre	dicsér.	dicsér.	jeles
29. Marcis Gyula	dicsér.	változó	jeles
30. Ország Ferenc	dicsér.	változó	jó
31. Pokornyi Alajos	dicsér.	dicsér.	kitűnő
32. Polinszky Jenő	dicsér.	változó	jeles
33. Stranszky Gábor	dicsér.	változó	jó
34. Szabó Gábor	dicsér.	változó	jeles

IV. osztály.

35. Baló Zoltán	dicsér.	dicsér.	kitűnő
36. Berényi Lóránd	dicsér.	dicsér.	kitűnő

	Viselet	Szorgalom	Előmenetel
37. Dusóczky Károly	dicsér.	dicsér.	kitűnő
38. Hosszú Géza	dicsér.	dicsér.	jeles
39. Kapuy Béla	dicsér.	változó	jó
40. Némethy Imre	dicsér.	dicsér.	kitűnő
41. Némethy László	dicsér.	dicsér.	kitűnő
42. Preisinger Béla	dicsér.	változó	jeles
43. Szerényi Zoltán	Elköltözött október 30-án		
44. Ugray Ákos	dicsér.	dicsér.	kitűnő

V., VI. osztály.

45. Némethy Jenő	dicsér.	változó	jó
46. Orbán József	Meghalt szept. 21-én		
47. Végh Gyula	dicsér.	változó	jeles
48. Klein Jenő	dicsér.	változó	jeles
49. Müller Ferencz	dicsér.	változó	jó
50. Rischán Sándor	Kimaradt 1908. ápr. 24-én		
51. Robicsek Ignác	dicsér.	változó	jó
52. Takács László	dicsér.	változó	jó

Gazdasági ismétlő-iskola.

I. osztály.

	Viselet	Szorgalom	Előmenetel
53. Cvach Gyula	dicsér.	változó	jeles
54. Habenik József	Kimaradt 1907. dec. 20-án		
55. Horák Antal	Kimaradt 1907. nov. 1-én		
56. Kiss Béla	Kimaradt 1908. máj. 1-én		
57. Koszorus Jenő	Kimaradt 1907. szept. 30-án		
58. Novák István	dicsér.	változó	jeles
59. Rankel Nándor	dicsér.	változó	jeles
60. Stenczel Kálmán	Kimaradt 1908. jan. 15-én		
61. Takács Gyula	Kimaradt 1908. máj. 16-án		
62. Vasváry Béla	jó	változó	jeles
63. Vegh Béla	Kimaradt 1908. ápril 28-án		
64. Weisz Ferencz	Kimaradt 1908. jan. 15-én		
65. Zimmer Ferencz	Kimaradt 1908. márc. 1-én		

Magántanulók.

66. Koppány Andor, II. oszt., róm. kath., jeles.
 67. Végh Miklós, I. oszt., ev. ref., jeles.
 68. Schóber Albert, II. oszt., róm. kath., jeles.
 69. Weber Sándor, IV. oszt., róm. kath., kitűnő.
 70. Dániel Elek, IV. oszt., unitárius, jeles.
 71. Fery Tibor, II. oszt., róm. kath., jeles.
 72. Mészáros Antal, IV. oszt., róm. kath.

A gyakorló-iskolai tanulókra vonatkozó fontosabb statisztikai adatok.

1. Létszámról nézve.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Gazd. ism.	összesen
	o s z t á l y							
Beiratkozott az év elején . .	10	12	12	10	3	5	13	65
Beiratkozott év közben . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
Kimaradt	—	—	1	1	1	1	9	13
Vizsgálatot tett az év végén .	10	12	11	9	2	4	4	52

2. Korra nézve.

1901-ben született	9	—	—	—	—	—	—	9
1900-ban »	1	12	1	—	—	—	—	14
1899-ben »	—	—	9	1	—	—	—	10
1898-ban »	—	—	2	8	1	—	—	11
1897-ben »	—	—	—	1	2	—	1	4
1896-ban »	—	—	—	—	—	2	—	2
1895-ben »	—	—	—	—	—	3	5	8
1894-ben »	—	—	—	—	—	—	5	5
1893-ban »	—	—	—	—	—	—	2	2
Összesen .	10	12	10	10	3	5	12	65

3. Vallásra nézve.

Római katolikus	8	8	4	4	3	4	11	42
Evangelikus református . . .	2	3	4	5	—	1	—	15
Ágostai evangélikus	—	1	3	1	—	—	2	7
Görög	—	—	1	—	—	—	—	1
Összesen .	5	12	12	10	3	5	13	65

4. Anyanyelvre nézve.

Magyar	10	12	11	10	3	5	12	63
Német	—	—	1	—	—	—	1	2
Összesen .	10	12	12	10	3	5	13	65

5. Illetőségre nézve.

Budapesti (helybeli)	7	11	9	7	2	5	12	53
Más községbeli	3	—	3	3	1	—	1	11
Külföldi	—	1	—	—	—	—	—	1
Összesen .	10	12	12	10	3	5	13	65

6. A szülők polgári állására nézve.

Tanító, tanár	—	3	5	4	—	—	—	12
Iparos, kereskedő	—	1	2	2	1	2	3	11
Állami vagy községi tisztviselő	5	4	3	4	—	—	—	16
Más értelmiség	4	3	2	—	1	1	—	11
Szolga, napszámos	1	1	—	—	1	2	10	15
Összesen .	10	12	12	10	3	5	13	65

7. Viseletre nézve.*	I.	II.	III. o s z t á l y	IV.	V.	VI.	Gazd. ism.	összesen
Dicséretes	10	12	9	9	2	4	3	49
Jó	—	—	2	—	—	—	1	3
Tűrhető	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen .	10	12	11	9	2	4	4	52

8. Szorgalomra nézve.								
Dicséretes	7	7	4	7	—	—	—	25
Változó	3	5	7	2	2	4	4	27
Hanyag	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen .	10	13	11	9	2	4	4	52

9. Előmenetelre nézve.								
Kitűnő	3	2	1	3	—	—	—	9
Jeles	7	6	8	5	1	2	4	33
Jó	—	4	2	1	1	2	—	10
Elégséges	—	—	—	—	—	—	—	—
Elégtelen	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen .	10	12	11	9	2	4	4	52

10. Beszéd szerint.								
Tisztán beszélt	9	11	10	9	2	3	4	48
Dadogó	—	—	—	—	—	1	—	1
Selypítő	1	1	1	—	—	—	—	3
Összesen .	10	12	11	9	2	4	4	52

* Az iskolai év végén felvett adatok.

IX. Értesítés.

A tanítóképző-intézet *első évfolyamába* oly ép testű tanulók vétetnek fel, akik 14-ik évöket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és annyi előképzettséget igazolnak, amennyit a felső népiskolának, a polgári iskola, gimnázium és reáliskola alsó négy osztályának sikeres elvégzése nyújt.

E követelmények igazolása szabályszerű iskolai bizonyítvánnyal, vagy *kivételképpen* a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélye mellett leteendő *felvételi vizsgálat*tal történik.

A felvétel a következő iskolai évre mindenkor a megelőző iskolai év végeztével történik.

A felvételre vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által kiadott »Hivatalos Közlöny«-ben és a »Néptanítók Lapja«-ban május 1-ig pályázati hirdetés tétetik közzé, melynek *lejárati határideje: május 31-ik napja.*

A pályázati kérvényekhez a következő okmányok csatolandók ; 1. születési bizonyítvány ; 2. a megkivántató előképzettségről szóló iskolai bizonyítvány a *megelőző iskolai évről*, esetleg az utolsó évi tanulmányokról szóló igazolvány, illetőleg évharmadi értesítő ; 3. tisztí orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról, tehát testi-lelki épségéről ; 4. hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, a családfő polgári állásának feltüntetésével ; 5. hiteles családi kimutatás.

A felvétel e pályázati kérvények alapján történik. A kérvények az intézet igazgatóságánál nyújtandók be. (Budapest, I. ker., Győri-út 15. sz. a.)

Magasabb évfolyamba rendszerint csak azok vétetnek fel, kik a megelőző évfolyamot ugyanezen intézetben mint rendes tanulók sikeresen elvégezték.

A *III. évfolyamba* felvehetők, akik a polgári vagy középiskola hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek. E vizsgálat díjtalan.

Évközben csak kivételesen történhetik átlépés *más tanítóképzőből*. Ily esetben az elbocsátó intézet igazgatójának hivatalos bizonyítványa is megkivántatik.

Az állami tanítóképző-intézetnek csupán rendes tanulói vannak.

Az intézet négy évfolyamú ; a négyéves tanfolyam sikeres elvégzése után a tanulók a tanítói oklevél elnyerése végett *tanítóképesítő vizsgálatra* bocsáttatnak.

